



IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№12



ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, 28-dekabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.



MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIK XAVFINI BOSHQARISHI.....	44
Baxromov Nodirjon Muxammadamin o'g'li	
TURIZM XIZMATLAR BOZORI ISTE'MOLCHILARINI SEGMENTLASH USULI ASOSIDA DIVERSIFIKATSIYA KONSEPSIYASINI ISHLAB CHIQUISH.....	48
Maxmudova Aziza Pirmamatovna	
"INNOVATSION AGROTEKNOLOGIYALAR VA "YASHIL IQTISODIYOT" TAMOIYILLARI ASOSIDA G'ALLA YETISHTIRISH BARQARORLIGINI BAHOLASH.....	53
Turayeva Gulizahro	
АНАЛИЗ ЦЕНОБРАЗОВАНИЯ НА ЗЕРНОВЫЕ ПРОДУКТЫ ПО ДАННЫМ МАРКЕТИНГОВЫМ ИСЛЕДОВАНИЯМ (НА ПРИМЕРЕ НАМАНГАНСКОЙ ОБЛАСТИ).....	57
Баҳриддинов Жаҳонгирбек Равшанжон ўғли	
KICHIK BIZNES RIVOJINI TA'MINLASHDA BOZOR INFRATUZILMALARINING AHAMIYATI.....	62
G'aniyev Botir Baxtiyorovich, Zakirova Gulnora Mirzaliyevna	
KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISH METODOLOGIYASI VA YO'LLARI.....	67
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillaevich	
INNOVATION FAOLIYAT XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	73
Mustafoev Akbar Mustafo o'g'li	
MAHSULOT DIVERSIFIKATSIYASI VA LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA EKSPORT POTENSIALINI OSHIRISH YO'LLARI.....	78
Maxkamov Ibrayim, Jo'raboyeva Shohida Kamoliddin qizi	
REKLAMA SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARI ROLI.....	83
Abduxalilova Laylo To'xtasinovna, Raxmonqulova Shahrizoda	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA YOPIQ SIKL NAZARIYASINING ROLI.....	87
Sodikov Zokir Rustamovich	
YASHIL TEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA MOLIYAVIY RAG'BATLAR VA ULARNING NATIJALARI.....	92
Axmadjonova Gulmira Xabibulla qizi	
MAMLAKAT IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING ROLI.....	97
G'aniyev Baydulla Toshmurodovich	
АНАЛИЗ ПОДХОДОВ ЦЕНТРАЛЬНЫХ БАНКОВ К РЕГУЛИРОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ ПРОДУКТОВ: СРАВНЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА И МЕЖДУНАРОДНОЙ ПРАКТИКИ.....	101
Даулетиярова Шахло	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ УЗБЕКИСТАНА.....	109
Кадилова Хадича Тураевна	
XORIY MAMLAKATLARINING IQTISODIYOTNI UGLERODSIZLASHTIRISH STRATEGIYALARI: O'ZBEKISTON UCHUN TAKLIFLAR.....	115
D.X. Pulatov, F.E.Shamsiyev	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASI: MUAMMOLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	125
Sattorov Ixtiyor Ochilovich, Karimov Shohruh Yo'ldoshali o'g'li	
HISOB SIYOSATI TARKIBIY TUZILISHI MASALALARI.....	133
Botirova Raximaxon Abdujabbarovna	
QURILISHDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNING MOLIYAVIY TAHLILI.....	136
Musayeva Shoirazimovna	



KICHIK SANOAT ZONALARINI RIVOJLANTIRISH ORQALI AHOLI TURMUSH FAROVONLIGINI OSHIRISH.....	144
Axmedov Oybek Turgunpulatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORI PORTFELI TAHLILI.....	149
Madraximov Ilxom Kamilovich	
FOYDA SOLIG'INING O'ZIGA XOS MUAMMOLI JIHATLARI.....	154
Zaripov Xusan Baxodirovich	
AGRAR SEKTORNI INNOVATSION MODERNIZATSIYA QILISHDA INVESTITSIYA OQIMLARINI BOSHQARISH MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	159
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	163
Jalilov Jamshid G'anijonovich, Safarov Zavqiddin Zokir o'g'li	
MINTAQA SANOAT TARMOG'I RIVOJLANISHINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI.....	168
Xayitboev Abror Quvondiqovich	
РОЛЬ СМЕШАННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ (BLENDED FINANCE) В ПОВЫШЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОММУНАЛЬНЫХ УСЛУГ: УРОКИ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН.....	174
Гулмаматова Дурдона Шерали кизи	
KORXONALARDA STRATEGIK BOSHQARUV.....	180
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
BANK TIZIMIDA MARKETING AHAMIYATI VA BANK MARKETINGI.....	184
Usubjonov Zaxriddin Vasliddin o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN XORJIY KREDIT MABLAG'LARINI JALB KILISH HUQUQIY JIHATLARI.....	189
Qulliyev Anvar Zayniddinovich	
TIJORAT BANKLARINI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA CHAKANA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	194
Alimov Umid O'ktambayevich	
MAHSULOTLARNING RAQAMLI PASPORTI TIZIMINI JORIY ETISH OMILLARI VA TO'SIQLARI.....	200
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
KORXONALARDA FOYDA VA ZARARLARNI TAHLIL QILISHDA INNOVATSION METODLAR AHAMIYATI.....	207
Ernazarov Ortiq Eshnazarovich, Farog'at Xo'jabekova	
ВЛИЯНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА НА ЭКОНОМИЧЕСКОЕ БЛАГОСОСТОЯНИЕ, А ТАКЖЕ НОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ.....	212
Останов Эгамберди	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA INNOVASION TEXNOLOGIYALARNI INTEGRATSIYALASH: MOHIYATI VA RIVOJLANISH IMKONIYATLARI.....	218
Xakimova Xulkar Xamidovna	
QORAQALPOG'ISTON VA XORAZM OZIQ-OVQAT SANOATINING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI HAMDA UNI YANADA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	224
Tleuov Niyetulla Raxmanovich	
OILAVIY KORXONALARNING IQTISODIY TIZIMDAGI O'RNI.....	230
Shadiyeva Gulnora Mardiyevna, Rustamova Zarina Rustamovna	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA O'ZBEKISTON OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MARKETING FAOLIYATINI MODELLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEXANIZMLARI.....	234
Sadikov Shoxrux Shuxratovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASI KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDA RAQAMLI XIZMATLARNING AHAMIYATI.....	238
Asenbaeva Aydaygul Edenbaevna	
BARQARORLIK VA YASHIL MENEJMENT: ILMIY-NAZARIY YONDASHUVLAR VA AMALIY AHAMIYATI.....	242
Djalilova Dilbar Abdikarim qizi	



HUDUDLARNING IQTISODIY SALOHİYATINI INNAVATSION-INVESTITSION BOSHQARISH STRATEGIYASI VA MEXANIZMI (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	247
Maqsudova Malohatxon Maqsudovna, Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT BUDJETINI 2026-YILGI SOLIQ SIYOSATINING TAHLILI VA XALQARO SOLISHTIRMA YONDASHUVI	251
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	
O'ZBEKISTON MINTAQALARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	256
Mamataliyeva Dilnoza Raxmonovna	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA INVESTITSİYALAR SHAKLLANISHI VA ULARNI SAMARALI BOSHQARISH YO'NALISHLARI	259
To'rayev Jasurali To'rayevich	
O'ZBEKISTONDA SAVDO TASHKILOTLARINING FAOLIYATI VA RIVOJLANISH HOLATI	264
B. Sulaymonov	
NAMANGAN VILOYATIDA "YASHIL IQTISODIYOT" MODELIGA O'TISH JARAYONIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY FAOLLIGI	270
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
O'ZBEKISTONDA "YASHIL" IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	274
Xoshimov Pazliddin Zuxurovich	
KICHIK BIZNES ORQALI ISH O'RINLARINI YARATISH STRATEGIYALARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	278
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
MAMLAKATIMIZDA QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INING IJTIMOIIY-IQTISODIY AHAMIYATI	283
Quryozov Sardorbek Sharifboevich	
РАЗРАБОТКА И ПРИОРИТИЗАЦИЯ КЛЮЧЕВЫХ ИНДИКАТОРОВ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДЛЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ ПАНЕЛИ МОНИТОРИНГА ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БОЛЬНИЦ: ЭКСПЕРТНАЯ ОЦЕНКА СО СТОРОНЫ РУКОВОДИТЕЛЕЙ МЕДУЧРЕЖДЕНИЙ	290
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
MAHALLIY DAVLAT HOKIMIYAT ORGANLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA BOSHQARISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR	297
Nurmurodov Zafarjon Nurmurod o'g'li	
BANK TIZIMINING BARQAROR MOLIIYAVIY RIVOJLANISHINI TA'MINLASH VOSITALARI	303
Sadikov Iskandar Gayratovich	
ЗЕЛЕНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ В ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА	308
Халиков С. Х.	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNI ROLI VA SAMARADORLIGINI OSHIRISH CHORALARI	313
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
ИСТОРИЧЕСКИЙ ПРОЦЕСС СТАНОВЛЕНИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	317
Мажидова Фарангиз Фуркатзода	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDAGI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	321
Isakov Oybek Jamoliddinovich	
NORASMIY KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINING FERMER XO'JALIKLARI YETISHTIRGAN MAHSULOT MIQDORIGA TA'SIRINI BAHOLASH	325
Ismoilov Azamat	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA FOIZ RISKINI BOSHQARISH AMALIYOTI	332
Seitnazarov Daniyar Baxadirovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SUT VA SUT MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLOVCHI KORXONALAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH	341
Normuradov Nurbek Sunatilloevich	
"AYOL RAHBARLAR: RAHBARLIK SALOHİYATI VA ISH JOYIDA TENGLIK" FRANSIYA DAVLATI TAJRIBASI ASOSIDA	346
Abduraxmonova Feruzabonu	



QISHLOQ XO'JALIGIDAGI KLASSTERLARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH.....	352
Dildora Yuldasheva	
TIJORAT BANKLARINING DEPOZIT BAZASINING YETARLILIGINI TA'MINLASH YO'LLARI	359
I.J. Isakov	
OLIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISH VA IQTISODIY DIAGNOSTIKA O'TKAZISHNING XORIJ TAJRIBASI.....	363
Xo'jaxonov Ma'rufxon Xamidxonovich, Axmedov Oybek Turg'unpulatovich	
INKLYUZIV TA'LIMNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISH YO'LLARI.....	369
Egamberdiyeva Dilorom Botir qizi, Pulatova Moxira Baxtiyorovna	
"KREATIV IQTISODIYOT" HAMDA "TURIZM" TUSHUNCHALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	374
Abdurasulov Shovqiddin Erkin o'g'li	
THE STRATEGIC ROLE OF THE INDUSTRIAL SECTOR IN THE NATIONAL ECONOMY AND DEVELOPMENT FACTORS.....	380
Rakhimov Bakhromjon Ibroximovich	
INVESTITSIALARNI MOLIYALASHTIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	386
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
GLOBAL INCOME INEQUALITY IN 2024: CAUSES, PATTERNS, AND CONSEQUENCES.....	393
Ilhomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
ТОРГОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СВОБОДНО ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОНАХ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ	401
Шарифходжаев Шавкат Окилович, Ачилова Ширин Шавкат кизи	
O'ZBEKISTON KON-METALLURGIYA SANOATI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA HOZIRGI HOLATI	407
Ergashov Botirjon Ergashovich	
PENSIYA JAMG'ARMASIDA DAVLAT BUDJETI TRANSFERTLARI ULUSHI HAMDA UNING XORIJ TAJRIBASI	415
Sherjonov Doniyor Saparbayevich	
O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARINI QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDAN FOYDALANIB MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	419
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'I BO'YICHA FIRIBGARLIKLAR: MEXANIZMLARI, SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLISH YO'LLARI.....	425
Eshkarayev Bobir Chariyevich	
TOG' VA TOG'OLDI HUDUDLARIDA QISHLOQ XO'JALIGINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	431
Abdulxayeva Gulshan Maxmudovna	
TURIZM SOHASINING IJTIMOIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI (SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA).....	435
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
SANOATDA IQTISODIY MOLIYAVIY HISSOBOTLAR XALQARO STANDARTLARINI RAQOBATBARDOSH KORPORATIV STRATEGIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA QO'LLASH.....	442
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ФОНДИРОВАНИЕ И СТРАХОВАНИЕ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РИСКАМИ АПК: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ	447
Дурманов Акмал Шаймарданович	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARI RIVOJLANISHINING STATISTIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	456
Atajanova Guli Maxsudbekovna	
JAHON MOLIYAVIY BOZORLARI BARQARORLIGIGA GLOBAL IQTISODIY INQIROZLAR VA GEOSIYOSIY OMILLARNING TA'SIRI HAMDA ULARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	462
Abdurazakova Nargiza Rixsibayevna	



QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHDA BOSHQARUV QARORLARINING IQTISODIY TAHLILI.....	467
Mamadiyarov Dilshad Uralovich	
PAXTA TOZALASH KORXONALARINING TARKIBIY BO'LINMALARIDA MOLIVAVIY BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	474
Murodov Orif Jumayevich, G'ulomov Xaydarbek Ilyos o'g'li	
BARQAROR KELAJAK SARI: MAMLAKATDA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH	482
Abdullaev Shavkatjon Maxmudillaevich	
ZAMONAVIY IQTISODIY SHAROITLARDI KORXONALARNING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH	487
Abdulakimova Moxina Farxod qizi	
UMUMIY OVQATLANISH SHAHOBCHALARINING FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH.....	493
Amiriddinova Muslima Zayniddin qizi	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR EHTIYOJINI O'RGANISH VA XIZMAT SIFATINI OSHIRISHNING INNOVATSION YONDASHUHLARI	498
Babayeva Lola Ibragimovna	
MINTAQADA TARIXIY VA MADANIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARINI KENGAYTIRISHDA DAVLAT HAMDA XUSUSIY SHERIKCHILIK TIZIMIDAN FOYDALANISH	504
Xusanov Chari Kadirovich	
PROSPECTS FOR IMPROVING INFRASTRUCTURE FOR SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	509
Botirova Xulkar Olimjonovna	
THE IMPACT OF AGRICULTURAL CLUSTERS ON FOOD SECURITY AND MACROECONOMIC STABILITY	514
Sherkulov Shohruh Erkin ugli	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ISSIQXONA IQTISODIYOTINI O'RNI VA NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR	520
Otavullaev Sukhrob Sa'dullo o'g'li	
IJTIMOII AHAMIYATI YUQORI LOYIHALARNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	524
Taspanova Ayzada Kenjebayevna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA RAQOBAT STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	529
Sharopova Nafosat Radjabovna, Jamolova Aziza	
TIKUV-TRIKOTAJ KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILARNING XULQ-ATVORINI O'RGANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	537
Sultonova Zulxumor, Bobojonov Baxrombek Ro'zimovich	
INTERNATIONAL TRADE BETWEEN INTEGRATION AND ISOLATION: INNOVATION AND UNCERTAINTY IN A FRAGMENTING GLOBAL ECONOMY.....	542
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QO'NG'IROT TUMANIDA SIGIRLAR BOSH SONINING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI	548
Sabit Gabbarov	
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTINI OSHIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	552
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Xo'janova Husnora	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH SIFAT OMILLARINING TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	558
Bustonov Mansurjon Mardonakulovich	
ОБЩАЯ КОНЦЕПЦИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ.....	567
Зайналов Джахонгир Расулович	
ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ РЫНКОВ КАПИТАЛОВ	571
Хотамкулова Мадина Санжар кизи, Зайналов Джахонгир Расулович	



IPOTEKA KREDITI MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALIY ISHLAR TAHLILI	576
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
KORXONALARDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJRIBASI	581
Abdurashidova Nigora Alisherovna, Abduqodirova Donoxon	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ISHLAB CHIQRISH SALOHİYATINI OSHIRISH OMILLARI VA MEZONLARI	588
Jumanov Ruslanbek Bobojanovich	
O'ZBEKISTONIDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	592
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
STUDY OF THE ECONOMIC EFFICIENCY OF GREEN BONDS, ECOLOGICAL LOANS, AND GREEN INVESTMENT FUNDS, AS WELL AS THEIR IMPORTANCE IN THE FINANCIAL SYSTEM.....	595
Avazov Azizbek Ashurali o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK TERMINOLOGIYASINING ILMIY-TAHLILII TALQINI.....	603
Aripov Oybek Abdullayevich	
O'ZBEKISTONDA MEHNAT BOZORINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI.....	608
Rasulev Alisher Fayziyevich, Qodirov Asliddinxo'ja Mahammadjon o'g'li	
FERMER XO'JALIKLARIDA INVESTITSION JARAYONLARNI TASHKIL ETISH VA OPTIMALLASHTIRISH.....	611
Kdirbaev Amir Marat uli	
ITALIYA VA YAPONIYADA DAVLAT QARZINING UZOQ MUDDATLI BARQARORLIGI: FISKAL QOIDALAR VA QARZ BOSHQARUVI STRATEGIYALARINING QIYOSIY TAHLILI.....	614
Abdurahimov Abror Zafarovich, L.M. Tashpulatova	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ: ВОЗМОЖНОСТИ ПЕРСОНАЛИЗАЦИИ, ВЫЗОВЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	621
Камалова Малика Низамовна, Очилов Акрам Одилович	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOTNING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI IFODALOVCHI ASOSIY OMILLAR	626
Raxmonov Bekzod Sharibjon o'g'li	
GLOBAL XAVFLARNING KESKINLASHUVI SHAROITIDA QAYTA SUG'URTANI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	631
Norov Zarif Shamsiddinovich	
INNOVATSION SUG'URTA XIZMATLARINI JORIY ETISH ORQALI IXTIYORIY SUG'URTA XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	638
Xayitov Nodirjon Uzokovich	
VOSITACHILIK XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI SUBYEKTLAR AUDITI SIFAT NAZORATI.....	652
O.Q. Qo'shmatov	
AUDITORLIK XULOSASINI SHAKLLANTIRISHDA MATEMATIK MODELLARDAN FOYDALANISH MASALALARI	657
I.Qo'ziyev, F.Ochilov	
MAJBURIYATLAR HISOBINING NAZARIY ASOSLARI.....	664
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
ВОПРОСЫ РЕОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В СЕЛЬКОМ ХОЗЯЙСТВЕ	669
Розиков Жалил Жалолович	
TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR AUDITINI O'TKAZISH TARTIBI.....	678
M.Xayitboyev	
USTAV KAPITAL HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	683
Inomjon Sherimbetov	
QISHLOQ XO'JALIGIDA KOOPERATIVLARNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI	688
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	



EKSPORT BOZORLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISHDA MOLIVAVIY RAG'BATLARNING ROLI	694
Galiyev Tohir Fazliddinovich	
ZAMONAVIY LOGISTIKA TIZIMIDA MARKETING STARTEGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	700
Abduqodirova Umida G'ayrat qizi	
QASHQADARYO URBANIZATSIYALASHGAN HUDUDLARIDA AGLOMERATSIYA JARAYONLARIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	706
Nazarova Feruza Usmonovna	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA KORXONALARINI KREDITLASHNING ZARURLIGI HAMDA IQTISODIY AHAMIYATI	713
Shaymatov Mansur Jo'rabaevich	
MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA MOLIVAVIY AKTIVLARNI TAN OLISH	720
Odiljonova Oybarchin Fayzullo qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TRANSFORMATSIYA BARQARORLIGINI BAHOLASH	724
Sanetullaev Aybek Esbosinovich	
XALQARO AVTOMOBIL ISHLAB CHIQUVCHI KOMPANIYALARNING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	728
Xidoyatov Mirsaid Mirmuhsunovich	
ENSURING THE FINANCIAL SUSTAINABILITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: STRATEGIES FOR RESILIENCE IN AN ERA OF DECLINING RESOURCES AND RISING EXPECTATIONS	734
Inomiddin Imomov	
"YASHIL" TEXNOLOGIYALARNI IQTISODIY RIVOJLANISHGA INTEGRATSIYA QILISHNING NAZARIY ASOSLARI	744
Miraxmedova Maftuna Ibragimovna	
ИНТЕГРАЛЬНЫЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	751
Алиева Эльнара Аметовна	
AHOLI DAROMADLARI VA ULARNING SHAKLLANISH MANBALARI	756
So'fiyeva Xusniya Soxibjonovna	
НАУЧНО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОЕКТИРОВАНИЮ И РАЗВИТИЮ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ В УЗБЕКИСТАНЕ	760
Назарова Гулчебра Нурмуханбетовна	
СОВРЕМЕННЫХ ПОДХОДОВ ПО ОЦЕНКЕ ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ	766
А.Р. Кудратов	
IJTIMOYIY XIZMATLAR KO'RSATISH JARAYONIDA TASHKILIY VA IQTISODIY MUNOSABATLAR	775
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION BIZNESNI BOSHQARISH VA YANGI TEXNOLOGIYALAR ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISH	780
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
GRUZIYA TAJRIBASIDA BARQAROR TURIZMNI TA'MINLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMLARI VA ULARNING O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLANILISHI	786
Suyunova Dilnoza Mexridin qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNING MINTAQADA XIZMAT KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISHDAGI XUSUSIYATLARI	790
Fayziyeva Shirin Shodmonovna	
QORAQALPOG'ISTON HUDUDIDA ETNOGRAFIK TURIZM KLASSTERINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIY OMILLARI	795
Kunnazarova Orazxan	
MAMALAKATIMIZ IMPORTI VA EKSPORTIDA KICHIK BIZNESNING ULUSHI	798
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
YEVROOBLIGATSIYA VA UNING AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TOMONIDAN EMISSIYASI	807
Avezov Ibrohim Ilxomovich	



IQTISODIYOTDAGI INNOVATSION O'ZGARISHLAR SHAROITIDA TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI BOSHQARISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	808
Xonkeldiyeva Komilaxon Ravshanjon qizi	
SPORT ANJOMLARI SANOATIDA INNOVATSION JARAYONLARNI TIZIMLASHTIRISH MODELINING ZARURATI.....	813
Xamraqulov Ixtiyor Baxtiyorovich	
GREEN MARKETING STRATEGIES AND THE APPLICATION OF NEUROMARKETING METHODS IN THEIR DEVELOPMENT.....	819
Samadov Asqar Nishonovich, Latipova Go'zal	
OZIQ-OVQAT SANOATIDA KICHIK KORXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	825
Mavlanova Barchinoy Shonazar qizi	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING EMPERIK TAHLILI	831
Nazarova Ra'no Rustamovna, Najmiddinov Yahyo Fazliddin o'g'li	
YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MEHMONXONALAR ROLI: MUAMMOLAR VA IMKONIYATLAR.....	840
Raxmonova Nigina Anvarovna	
IJTIMOİY SIYOSAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI: O'ZBEKISTONNING AMALIY YONDASHUVI VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	844
Bafojev Farrux Jo'raqulovich	
AHOLI IJTIMOİY HIMOYASINI KUCHAYTIRISH MUAMMOLARI	852
Ulashev Xubbim Askarovich	
YASHIL TA'LIM RIVOJLANISH BOSQICHLARI: YAPONIYA MISOLIDA	856
Raxshona Nabibullayeva	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON SAVDONING MINTAQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIRI.....	861
Mo'minov Yahyobek Shokirjon o'g'li	
TUROPATORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	865
Toshev Akmal Salimovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI MINTAQADA AHOI DAROMADLARINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	874
Quldasheva Maftuna Musurmon qizi	
ФАКТОРЫ И МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	878
Алиева Эльнара Аметовна, Рахматхонов Саидодилхон Расулхон угли	
МЕХАНИЗМЫ УСТОЙЧИВОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В СТРАНАХ С РАЗВИВАЮЩЕЙСЯ ЭКОНОМИКОЙ: РОЛЬ ESG-ИНСТРУМЕНТОВ, ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ РЫНКА ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ НА ПРИМЕРЕ УЗБЕКИСТАНА И МАЛАЙЗИИ.....	884
Нарзуллаева Мехрангиз Ақобировна	
DORIVOR O'SIMLIKLAR SAVDOSIDA QIYMAT ZANJIRI TAHLILI: IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH OMILLARI.....	893
Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'ZBEKISTON VA TURKMANISTON O'RTASIDAGI SAVDO AYLANMASI TAHLILI	899
Voxidova Mehri Xasanovna	
GLOBAL KOMPANIYALARDA RAQAMLI MENEJMENTNING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI	905
Axmedov Sardor Shuxrat o'g'li	
IQLIM O'ZGARISHLARI VA GLOBALLASHUV SHAROITIDA EKOLOGIK-HUQUQIY TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH.....	912
Jumanazar Xolmuminov	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING JAHON TAJRIBASI	916
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA HUDUDLARNING INVESTITSİYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	921
Rahmatullayev Bobir Chorshamiyevich	



FINANCING WATER RESILIENCE: A FEASIBILITY ANALYSIS OF SOVEREIGN BLUE BOND ISSUANCE IN UZBEKISTAN.....	926
Yakubov Jakhongir	
УКРЕПЛЕНИЕ ПАРТНЁРСТВО И СОЗДАНИЕ ЕДИНСТВЕННОГО ЭНЕРГОРЫНКА В УЗБЕКИСТАНЕ	929
Каримова Нуржахон Олим кизи	
ИННОВАЦИОННАЯ ЗРЕЛОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ФАКТОР РОСТА ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРИМЕНЕНИЯ КОМПЛЕКСНОЙ МОДЕЛИ	935
Алиева Эльнара Аметовна, Табаков Евгений Сергеевич	
"BUDJET JARAYONLARIDA XAVFLARNI ANIQLASH VA BAHOLASH: ICHKI AUDIT YONDASHUVLARI"	941
Abdujalilova Dilnoz Abdusattorovna, Nishonxo'djaev Bekzod Baxodir o'g'li	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA DAVLATNING ROLI	947
Raximov Baxromjon Ibroximovich	
O'ZBEKISTONDA SUT SEKTORINING QIYMAT ZANJIRINI SANOATLASHTIRISH MUAMMOLARI.....	951
Urazov Jamshidjon Sa'dullayevich	
STRATEGIK BOSHQARUV HISOBIDA XARAJATLAR HISOBI VA KALKULYATSIYA TIZIMLARINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	955
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi	
АНАЛИЗ И ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В АЗЕРБАЙДЖАНЕ	961
Ариф Мустафаев	
ФАКТОРЫ ВЛИЯЮЩИЕ НА ИЗМЕНЕНИЯ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ.....	968
Ишонкулова Феруза Асатовна	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION HUQUQIY SIYOSATIDA GLOBAL REYTINGLARNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	974
Gavhar Bekmurodova Adham qizi	
XALQARO MOLIYA BOZORIDA KREDIT RISKINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY USULLARI VA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	981
Ochilova Xusniya Olim qizi, Yuldasheva Umida Asanaliyevna	
JAHONDA BRONLASH TIZIMLARINING RIVOJLANISH BOSQICHLARINING EVOLYUTSIYASI.....	987
Ismatillaeva Sitara Sayfidin qizi	
MILLIY IQTISODIYOT INNOVATSION SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA JAHON TAJRIBALARI.....	994
Samadqulov Muhammadjon Islom o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISHDA SOLIQ IMTIYOZLARINING AHOLI DAROMADLAR DINAMIKASIGA TA'SIRI.....	998
Olimjon Fattoyev G'ayrat o'g'li	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINING ZAMONAVIY SHAROITLARDI RAQOBATBARDOSHLIGI: NAZARIY JIHATLARI VA AMALIY BOSHQARUV STRATEGIYALARI	1002
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
ZAMONAVIY SHAROITDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI RISKLARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1005
Sirojiddinov Kamoliddin Ikromiddinovich, Nasritdinov Bekzod Xusnutdinovich	
NAMANGAN VILOYATIDA QURILISH KLASHTERINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY OMILLARI VA ISTIQBOLLI MANBALARI.....	1011
Abduraxmanov Muxtorali Abduvoxidovich	
ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	1016
Авезова Шахноза Махмуджановна	
MOLIYAVIY SAVODXONLIKNI OSHIRISHGA TA'SIR KO'RSATADIGAN OMILLAR.....	1022
Obilov Mirkomil Rashidovich	



“O‘ZBEKISTONDA TURIZMNING MADANIY IDENTIKLIKKA TA’SIRI: SOTSIOLOGIK TAHLIL”	1028
Alijonova Nargiza Rashidjon qizi	
STATISTICAL ANALYSIS OF CREDIT INTEREST RATES.....	1034
Abdullayev Shakhobiddin Shamsiddinovich	
QISHLOQ XO‘JALIGIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH METODLARI VA SAMARALI TA‘MINOT ZANJIRI MODEL.....	1037
Olimova Bahora Shuxratovna	
INNOVASION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHINING NAZARIY JIHATLARI.....	1042
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich	
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT BAZASI BARQARORLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMIL SIFATIDA FOIZ SIYOSATI VA UNING AMALIY JIHATLARI.....	1047
Axmedova Dilafro‘z Elshodovna	
B2BDA RAQAMLI MARKETINGDAN FOYDALANISH BO‘YICHA XORIJIY TAJRIBALAR.....	1053
Abdubotirova Madinaxon	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ МЕХАНИЗМ ИННОВАЦИОННО - ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ	1059
Баходирова Хилола Баходировна	
RAQOBATBARDOSH MAHSULOT ISHLAB CHIQRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYASIDAN FOYDALANISH.....	1063
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, Abdurazakova Diyora	
ENERGIYA XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY SAMARASI	1070
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF REMOTE BANKING SERVICES IN THE CONTEXT OF BANKING TRANSFORMATION	1075
Jabborov Bahriddin Rashidovich	
MIKROMOLIYA TASHKILOTLARIDA MOLIVAVIY-XO‘JALIK FAOLIYATINI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH TARTIBI.....	1079
G‘ofurov Iskandar Abduraxmonovich	
BANKLARNING INVESTITSIYA RISKLARI VA ULARNI KAMAYTIRISH YO‘LLARI	1084
Yuldashev Erkin Xusanovich	
MA’LUMOTLAR BAZASINING RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAGI AHAMIYATI.....	1090
Maxamadiyev M. M.	
УСТОЙЧИВОСТЬ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ: АНАЛИЗ СТРАТЕГИЧЕСКОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ АКИБ «ИПОТЕКА-БАНК» ПОСЛЕ ВХОЖДЕНИЯ В ОТП GROUP	1095
Каримова Нуржахон Олим кизи	
O‘ZBEKISTON OLIY TA’LIM MUASSASALARIGA XORIJLIK TALABALARNI JALB ETISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1101
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek	
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUASSASALARIDA MOLIVAVIY MUNOSABATLARNI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI.....	1116
Toshmurodov Abdurauf Ravshanovich	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ МОДЕРНИЗАЦИИ СИСТЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА УЗБЕКИСТАНА – 2025.....	1122
Ш.К.Жалилов	
“O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNING O‘RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH YO‘LLARI”	1126
Xursandov Komiljon Maxmatkulovich	
MAMLAKATDA INVESTITSIYA JARAYONLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	1130
Xusanov Durbek Nishanovich	
TURIZM XIZMATLARI TUSHUNCHASI VA ULARNI INNOVATSION TASHKIL ETISHNING IQTISODIY MOHIYATI.....	1138
Najmidinov Azizbek Bahrom o‘g‘li	



MINTAQAVIY IQTISODIYOTDA TURISTIK INFRATUZILMANI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI.....	1143
Xalmirzayev Axmadjan Axunovich, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINING HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	1149
Ahmedov Shermuhammad Omonjon o'g'li	
MARKETING KOMMUNIKATSIYA STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQUISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	1156
Akramov Toxir Abdiraxmanovich	
SANOAT KORXONALARIDA MAHSULOT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1161
Adashev Azimjon Urinboyevich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1165
Abdunazarova Dilshoda Akromovna	
INNOVATSION FAOLIYATNI BOSHQARISHDA BOSHQARUV HISOBİ AXBOROTINING AHAMIYATI	1170
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
OLIY TA'LIM TIZIMIDA INTEGRATSIYA JARAYONLARINI AMALGA OSHIRISH SHAKLLARI VA ULARNING TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDAGI AHAMIYATI.....	1177
Ismoilova Feruza Kubaymurodovna	
EKOMARKETING STRATEGIYALARI ORQALI BARQAROR RIVOJLANISHGA ERISHISH	1182
Qo'ziyev Jaloladdin Alisher o'g'li	
ENSURING INNOVATIVE ECONOMIC SECURITY IN THE KHOREZM REGION: WASTE RECYCLING AND CIRCULAR ECONOMY	1186
Madraximova Shohista Bahrom qizi	
KICHIK BIZNES FAOLIYATINI BAHOLASH ASOSIDA SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	1191
Mavkulov Ravshan Nematjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA ISLOM MOLIYASINI JORIY QILISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJIRIBASIDAN FOYDALANISH.....	1195
Sultonov Baxtiyor Baxodirovich	
MINTAQAVIY IMIJNI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	1201
Duschanov Alisher Sherzod o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI TA'MINLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI	1206
Opaev Bysen Aymanovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNESNI INVESTITSION KREDITLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH.....	1212
Yuldashev Fozil Turapovich	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI SAMARALI RIVOJLANTIRISHNING XORIJ TAJIRIBASI.....	1218
M.M.Muminova	
ИНТЕГРАЦИОННОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ОПЕРАТОРА И ПРЕДПРИЯТИЙ МЕСТНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	1223
Худаярова Мехрангиз Мурадовна	
TURIZMDA INDIVIDUALLASHTIRILGAN XIZMATLAR KONSEPSIYASI VA TAJRIBA TURIZMINING NAZARIY ASOSLARI.....	1230
Raxmatov Aziz Tolipovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA EKOLOGIK EKSTERNALIYALARNI TARTIBGA SOLISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1235
Smaylova Zarafshan	
XALQARO STANDARTLARDA PRUDENSIAL NAZORAT: BAZEL QOIDALARI VA ULARNING AHAMIYATI	1239
Abdunazarov Dilshoda Akromovna	



METALLURGIYA SANOATIDA EKOLOGIK TOZA TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH: MAQSADGA MUVOFIQLIGI VA NATIJALARI	1244
Karimov Ma'ruf Ixtiyorovich	
HUDUDIIY IQTISODIY O'SISH OMILLARINING EKONOMETRIK TAHLILI: SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA	1248
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li	
INDUSTRIAL RIVOJLANISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK OQIBATLARI	1258
Ataniyazova M.B.	
OLIY TA'LIM RAQOBATBARDOSHLIGINING TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDAGI ROLI	1263
Nishonov Dilshod Shamsidinovich	
СИСТЕМА ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЕННОЙ» ЭКОНОМИКИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1269
Махмудходжаева Луиза Сайфуллоевна	
IQTISODIYOTDA "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHNING XUSUSIYATLARI	1274
Risqibekova Nozimaxon	
THE ROLE OF DIGITAL MARKETING IN BOOSTING TOURISM-RELATED BUSINESSES	1280
Farrukh Mamadiyrov Shukhratovich	
MINTAQA IQTISODIY BARQARORLIGINI BAHOLASH INDIKATORLARI VA USLUBLARI	1284
Turdiyev Ulug'bek Qayumovich	
MAJOR INFLATIONARY FACTORS IN THE ECONOMY OF UZBEKISTAN AND ANTI-INFLATION POLICIES	1290
Koshanov Abdimurat Azat uli, Oralbaeva Diana Mukhit qizi	
ЦИФРОВАЯ ЭКОСИСТЕМА СОВРЕМЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА: МОДЕЛИ, МЕХАНИЗМЫ И НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ	1296
Бекова Азиза Алимовна	
SOLIQ MAJBURIYATLARINI HISOBGA OLISH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1301
Abdullayev Abror Bozarboyevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AKSIZ SOLIINING FISKAL VA IJTIMOIIY ROLI	1308
Abdulxayeva Shaxnoza Muxammadiyevna	
MINTAQAVIIY IQTISODIYOTDA AGROTURIZMNI BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI	1314
Egamberdiyeva Umriniso Tursunqulovna, Ro'zmatov Boburjon Zafarjon o'g'li, Shodiyeva Nafosatxon Hamza qizi	
OLIY TA'LIMDAGI RAQAMLI YECHIMLARNING SAMARADORLIGI VA UNI BAHOLASH MEZONLARI	1320
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna	
SURXONDARYO VILOYATI SHAROITIDA AKVAPARK VA SUZISH HAVZALARI QURILISHINI TAHLIL QILISH HAMDA TAVSIYALAR BERISH	1326
Olimjonov Firdavs	
FISKAL FEDERALIZM NAZARIYASI VA UNING AMALIY AHAMIYATI	1332
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Alijonov Ahadjon Hasanboy o'g'li	
OILAVIIY MUHITDA QIZLARNING EMOTSIONAL INTELLEKTINI RIVOJLANTIRISH: IJTIMOIIY PEDAGOGIK YONDASHUV (O'ZBEKISTONDA)	1336
Qayimova Maftuna Tursunovna	
«YASHIL IPOTEKA» AMALIYOTI: XORIJIY TAJRIBALAR	1340
Berdinazarov Zafar Ulashovich, Xayitov Bobirbek Ergashevich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ ПРОЦЕССОВ ПРИНЯТИЯ СТРАТЕГИЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭПОХУ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА. ФОРМИРОВАНИЕ НОВОЙ ПАРАДИГМЫ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ	1344
Бурханова Шахноза Бобировна	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDA TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI KENGAYTIRISH MASALALARI	1353
Abduvoxidova N.G., Karimova A.M.	
ISHLAB CHIQARISHNI DIVERSIFIKATSIYA ORQALI SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ASOSIIY MECHANIZMLARI	1359
Mirzarayimova Feruza Zokirjon qizi, Levakov Izzatulla Nematillayevich	



TO'G'RI SOLIQLARNI UNDIRISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI	1365
Xo'jaqulov Ramshid Yunusovich	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	1372
Kasimova Zilolaxon Botir qizi	
INNOVATSION FAOLIYATNI MOLIYALASHTIRISHNING IQTISODIY MAZMUNI VA TAMOYILLARI	1379
Gafurov Ma'ruf Xakimovich	
KREDIT RISKI VA UNGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	1383
Karimova Shohida Zaylobiddinovna	
SURXONDARYO VILOYATI TUMANLARINING IQTISODIY MODERNIZATSIYASI: ASOSIY OMILLAR VA TENDENSIYALAR.....	1389
Qosimova Nodira Saidovna	
BUXORO VILOYATIDA YASHIL AGROTURIZM KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH	1395
Umurov J.	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA ULARNI SHAKLLANTIRISH YO'LLARI.....	1403
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNESNING EKSPORT SALOHİYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	1409
Raxmatullayev Umarbek Ulug'bekovich	
FERMERLAR KOOPERATSIYASI VA XALQARO BOZORLARGA KIRISH: O'TISH DAVRI IQTISODIYOTIDAN XULQ-ATVOR, DEMOGRAFIK VA INSTITUTSIONAL NUQTAI NAZARLAR.....	1415
Tursunqulov G'olib Shavkat o'g'li	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNI KLASSTER ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	1422
Mamadiyev Elyor Akmalovich, Sharipov K. A.	
КОРПОРАТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ В АВТОМОБИЛЬНОМ СЕКТОРЕ УЗБЕКИСТАНА: СТРАТЕГИИ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО РОСТА И СОБЛЮДЕНИЯ РЕГУЛЯТОРНЫХ ТРЕБОВАНИЙ.....	1427
Шамсуддинов Шухрат Нематович	
ПУТИ ВНЕДРЕНИЯ И СТИМУЛИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	1431
U. D. Gayratov	
O'ZBEKISTONDA ISLOM MOLIYASIGA BO'LGAN EHTIYOJ VA ZARURIYAT: UNING AHAMIYATI.....	1435
Sh.N.G'afforov	
MEHNAT RESURSLARINI BOSHQARISH VA UNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI	1439
Uzoqov Lutfillojon Fayzullojonovich	
DAVLAT TOMONIDAN IQTISODIY NAZORATNING BOZOR BARQARORLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA GLOBAL AMALIYOT TAHLILI	1443
Rasulev Alisher Fayziyevich. Karimov Ulug'bek Mirzajon o'g'li	
TASHQI DAVLAT QARZINING VALYUTA TUZILMASI VA UNING QARZ BARQARORLIGIGA TA'SIRI TAHLILI	1446
Sanakulova B. R., Jamolov M.M.	
ASOSIY MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR ORQALI DAROMADLAR O'SISHINI BAHOLASH METODOLOGIYASI.....	1452
Eshbaeva Shahnoza Faxriddinovna	
ЭКОНОМИКА УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ И ПРАКТИКА.....	1457
Рустамов Зокир Тоирович	
EKSPORT DIVERSIFIKATSIYASINI SHAKLLANTIRISHDA AKT NING ROLI: RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR MISOLIDA	1461
Sadriddinov Ulug'bek Jaloliddin o'g'li	
ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ ИНВЕСТИЦИОННЫМИ ПОТОКАМИ И ИМПОРТОМ В УЗБЕКИСТАНА	1467
Рустамов Фозилжон	
ICHKI BOZORDA PARRANDA GO'SHTI MAHSULOTINING NARX BARQARORLIGI VA KELGUSI TENDENSIYALARINI EKONOMETRIK MODELLAR ORQALI BAHOLASH.....	1475
Jumayev Olimjon Sadulloevich	



TIBBIY XIZMAT INFRATUZILMASINING FARG'ONA IQTISODIY RAYONIDA JOYLASHUV XUSUSIYATLARI.....	1483
Xolmirzayeva Zulayxo Axmadjon qizi	
TIJORAT BANKLARIDA MARKETING FAOLIYATINI BAHOLASH BO'YICHA METODOLOGIK YONDASHUVLAR ISHLAB CHIQISH.....	1488
Ibragimova Shaxlo Alimbayevna	
ENERGY TRANSITION DEBATE: ELECTRIC VEHICLES, OIL AND THE "GREEN" PARADOX.....	1492
Tokhirjonov Temurbek Alimardon ogli, Numonjon Malikov	
SANOATLASHUV NATIJASIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA AHOLI BANDLIGINING KAMAYISHI TAHLILI	1500
B.Beknazarov	
RESPUBLIKA TO'QIMACHILIK SANOATINING SHAKLLANISHI VA MUSTAQILLIK YILLARIDA RIVOJLANISHI.....	1505
Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich	
"YASHIL IQTISODIYOT" VA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	1510
Qurbonov Shovqi Djurayevich	
THE ROLE OF ENVIRONMENTAL FACTORS IN THE COURSE OF ACUTE RHEUMATIC FEVER IN CHILDREN.....	1516
Kuldashev Sardor Furqatovich	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA DARAJASINI BAHOLASHNING AXBOROT TIZIMI ASOSIDA MONITORING MEXANIZMLARINI SHAKLLANTIRISHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1520
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li	
EKSPORT SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING AHAMIYATI	1527
Sobirova Muxlisa	
MAHALLIY BUDJETLAR MUSTAQILLIGINI TA'MINLASHDA SOLIQ TUSHUMLARI VA TRANSFERTLAR NISBATINI OPTIMALLASHTIRISH.....	1531
Muxitdinov Sidikxo'ja Akobirxo'ja o'g'li	
BANK TIZIMI ORQALI YASHIL MOLIYANI RIVOJLANTIRISH: GREEN ADVISORY SERVICES XIZMATLARINING ZAMONAVIY AMALIYOTI.....	1537
Abdumutalova Gulrux Shuxratjon qizi	
ISLOMIY MOLIYA VA RAQAMLI BANK EKOTIZIMLARINING INTEGRATSIYASINING O'ZBEKISTONDAGI ISTIQBOLLARI	1544
Galatov Abbos Alibekovich	
AGROSERVIS XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	1551
Abilov Feruz Nematullayevich	
TRANSFORMATSIYALASH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARI KREDITLARI AMALIYOTI BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI	1554
Jabbarov Nodir Umirovich	
OLIY TA'LIM MALAKALARINI XALQARO TAN OLIHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI: BOLONYA JARAYONI VA YUNESKO GLOBAL KONVENSIYASI QIYOSIY TAHLILI	1559
Saidov Muxammad Ali Hakimovich, Iminoxunov Abduqahhor Abduvohidovich	
IQTISODIY O'SISHNING NAZARIY ASOSLARI VA UNI BELGILOVCHI OMILLAR TAHLILI.....	1563
G'ulomjan Matkarimov	
O'ZBEKISTONDA MUZEY TURIZMINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL YO'NALISHLARI.....	1568
Yulduz Urinbayeva	
DEVELOPMENT OF A METHODOLOGY FOR THE DIGITALIZATION OF TANGIBLE TECHNICAL ASSET INVENTORY IN THE DIGITAL ECONOMY.....	1573
Izzatilla Pulatov Quدراتillayevich	
THE IMPACT OF NATIONAL ECONOMY COMPETITIVENESS ON ECONOMIC GROWTH	1581
Siddikov Askar Axrorovich, Turapov Siroj Mamadoli o'g'li	



TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AGRAR SEKTORNI MOLIALASHTIRISH TIZIMI TAKOMILLASHTIRISH YO'NASHIHLARI	1585
Azizov Shuxrat Maxmutovich	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI O'QITISHGA QARATILGAN LOYIHALARINI MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA ULARNING SAMARADORLIK TAHLILI.....	1593
Rapiyev Alisher Parda o'g'li, Toshboyev Ikrom O'ktamovich	
MINTAQALARNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK SALOHİYATI AHAMIYATINING ILMIY-NAZARIY JIHATLARI	1597
Madaminov Damir Abduraxmanovich	
АБСОРБЦИОННАЯ СПОСОБНОСТЬ И ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ ТРУДА: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МЕЖСТРАНОВОГО АНАЛИЗА	1602
Султанова Л.Ш.	
KADRLAR MENEJMENTIDA MOTIVATSIYA TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1607
Latipov Ashur Ali Rustam o'g'li, Xakimov Damir Ulug'bekovich	
RAQAMLI IQTISODIYOTNING RIVOJLANISHI VA MILLIY IQTISODIY STRATEGIYAGA TA'SIRI.....	1612
Artikova Shoxida Ilyasovna, Xakimov Damir Ulug'bekovich	
"YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYILLARI ASOSIDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASH YO'LLARI.....	1616
Rustamov Narzillo Istamovich	
KATTA HAJMDAGI MA'LUMOTLAR (BIG DATA) ORQALI EKOLOGIK VA IQTISODIY JARAYONLARNI OPTIMALLASHTIRISH.....	1621
Mullajonova Fotima Tuychibayevna	
ТОРГОВЫЙ БАЛАНС МЕЖДУ УЗБЕКИСТАНОМ И КИТАЕМ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЭКОНОМИКУ: АНАЛИЗ ОТРАСЛЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	1627
He Xiaogu, Urkinbaev T. A.	
РЕЙТИНГОВАЯ ОЦЕНКА ЭКОЛОГИЧЕСКИХ АСПЕКТОВ ДЛЯ ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ «ЗЕЛЕННОЙ» ЭНЕРГЕТИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	1632
Тураева Сурия	
HUDUDLARNI IJTIMOY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA ERKIN IQTISODIY HUDUDLARNING O'RNI	1641
N. Tursunov	
ВНЕДРЕНИЕ ИНСТРУМЕНТОВ НЕЙРОМАРКЕТИНГА В В2В- И В2С-СЕКТОРАХ ПЛОДООВОЩНОЙ ИНДУСТРИИ.....	1646
Садий Шукрилло Асатилло угли	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ В ПРИВЛЕЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ	1653
Qian Xuanhong, Вохидова Мехри	
MAHALLALARDA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH — KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING MUHIM OMILI SIFATIDA.....	1659
Xolmuratov Salimbek Eshbekovich	
DAVLAT QARZLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	1663
Valiyeva Gulxayyo, Samandarova Gulmira	
YASHIL TURIZMNING MOHIYATI VA UNI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	1666
Qurbanbayev Shuhrat Bakbergenovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SHAROITIDA ISLON BANKLARINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	1670
S. Sayfullayev	
IT LOYIHALARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY JIHATLARI	1675
Mansurova Bibinur Miyirbek Qizi	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSIYA SIYOSATI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	1679
Babaeva Nargiza Muzafarovna	
KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH DASTURLARINI BAJARILISHIDA MOLIAVIY SIYOSAT DOIRASIDA MOLIAVIY DASTAKLARDAN FOYDALANISHDAGI TENDENSIYALAR TAHLILI	1686
Mirzaxalikov Bobir Baxtiyorovich	



KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	1692
Mullajanov Iskandar Tadjibayevich	
TURIZM SOHASIDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARI VA KONTENT MARKETINGNING O'RNI	1697
Bozorov Samar Safarovich	
JANUBIY KOREYADA TIBBIY TURIZMNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TAJRIBASI	1702
Azizova Nazira To'xtayevna	
MINTAQADA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI TAHLILI	1708
Odilov Xamidillo Maxmudjon o'g'li	
"IMPROVEMENT OF ECONOMIC MECHANISMS FOR ENSURING RESOURCE ECONOMY IN THE FIELD OF COTTON GROWING IN THE AGRARIAN SECTOR.....	1715
Mirzaev Batir, Djumabaeva Nurzada Torebekovna	
TRANSCHEGARAVIY ELEKTRON TIJORATDA BOJXONA TO'LOVLARI HISOB VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....	1719
Makkamov Zokirjon Xusanboyevich	
TO'SIQSIZ TURIZMNING XUSUSIYATLARI VA UNI RIVOJLANTIRISH OMILLARI.....	1723
Umurzakova D. E.	
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ ФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА РАЗВИТИЯ МІСЕ-ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ	1729
Нарзуллаева Фариза Акмалевна	
MEVA-SABZAVOTCHILIK TARMOG'I – MILLIY IQTISODIYOTNING ASOSIY BO'G'INI SIFATIDA.....	1734
Israilova Xikoyat Musakulovna	
DAVR XARAJATLARI HISOB VA TAHLILI	1739
Sh.M. Ergashev	
KORXONALAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	1744
Nosirov Sardor Xolmirzayevich	
THE ROLE OF DIGITAL CURRENCY IN ATTRACTING INVESTMENT.....	1750
Malikov Numonjon Kamalovich, Azimov Khumoyun Khamid ugli, Pardayev Khusniddin Jakhongir ugli	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ JOYLARI AHOLISI MEHNAT SALOHİYATIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARINI BAHOLASH	1758
Amaniyazova Rayxan Bayniyazovna	
SANOATNI MILLIY IQTISODIYOTDAGI O'RNI VA UNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	1762
Raxmatullayev Doston Asad o'g'li	
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ОСНОВЕ КОМПЛЕКСНЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ УПРАВЛЕНЧЕСКОГО АНАЛИЗА.....	1766
Минутдинова Лилия Тагировна	
FUQAROLIK JURNALISTIKASINING GENDER JIHATLARI: XORIJIY AMALIYOTNING TAHLILI	1771
Zakirova Oisha Vohid qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTINING BARQAROR RIVOJLANISHIDA SANOAT KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI.....	1776
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
ФОРМИРОВАНИЕ ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМЫ В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОГО РЫНКА.....	1780
Шамахмудова Шоира Олег кизи	
INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI: MUAMMO VA YECHIMLAR.....	1786
Rafiyeva Zarina Husanovna	
ВЛИЯНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ В ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКЕ НА ЗАНЯТОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	1790
Акбарова Малика Ильхомовна	



INVESTITSION FAOLLIK VA JOZIBADORLIK KO'RSATKICHLARINI TAHLIL QILISH YO'NALISHLARI	1798
O'razaliyev Javlonbek O'rinboyevich	
ENVIRONMENTAL FACTORS CONTRIBUTING TO THE INCREASE IN CHRONIC RHEUMATIC DISEASES IN CHILDREN	1802
Kuldashv Sardor Furkatovich, Alpykarov Bakhodir Khudayberdiyevich, Umarova Khadicha Abdullayevna	
ФОРМИРОВАНИЕ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ТОВАРНОГО БРЕНДА В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ НА ОСНОВЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ (НА ПРИМЕРЕ QAND).....	1807
Юлдашев Жамшид Аббарович, Эрмуратова Камила Мисир кизи	
ISHLAB CHIQRARISH XARAJATLARINING BOZOR MUNOSOBATLARI SHAROITIDA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARINING TAHLILI	1816
Turebekov Anvarbek Adilbekovich	
SHAHAR VA TUMANLARDA INKLYUZIV RIVOJLANISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1822
Xamroqulov M.J.	
O'ZBEKISTONDA VA G'ARB MAMLAKATLARIDA XAYRIYA YONDASHUVLARI: IJTIMOY, IQTISODIY VA SHAHSIY OMILLARNING QIYOSIY NAZARIY VA EMPIRIK TAHLILI.....	1826
Azimjon Musamuxamedov	
AHOLINI IJTIMOYIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA MOLIVAVIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	1832
Zoya Xalekeyeva, Jamgirbaeva Nilufar Dauilbay qizi	
ЭКОНОМИКА ТРУДА И УПРАВЛЕНИЕ ПЕРСОНАЛОМ HR В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ	1837
Амирджанова Ситора Суннат кизи, Шаюсупова Наргиза Тургуновна, Исомухаммедов Исроил Исомухаммад ўғли, Маматкулов Ҳумоюн Бобир ўғли	
INVESTITSIYALARNI JALB QILISHNING ASOSIY MEKANIZMLARI VA USULLARI	1843
Jumaqulov Ozodbek Shuhrat o'g'li	
ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СИСТЕМЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН НА ОСНОВЕ ПРИМЕНЕНИЯ «ФИНСКОГО ЧУДА»: АНАЛИЗ БАРЬЕРОВ ВНЕДРЕНИЯ И ПУТИ ИХ УСТРАНЕНИЯ.....	1847
Холмуратов Джахонгир Салимбек угли	
O'ZBEKISTONDA YALPI OMILLAR SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI IQTISODIY VA INSTITUTIONAL OMILLAR TAHLILI	1854
Djalilov Dostonbek Abduazizovich	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	1859
Жаксымуратов Казбек Раджович, Кощанова Сахибжамал Бахытбаевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQ SIYOSATINING TRANSFORMATSIYASI: XORIY TAJRIBASI.....	1865
Roza Xudayberganova	
RAQAMLI BANK XIZMATLARI ASOSIDA YASHIL MOLIVAVIY MAHSULOTLARNI KENGAYTIRISH ISTIQBOLLARI	1871
Kuvotova Dilnora Kaxramonovna	
КРЕАТИВНЫЕ ИНДУСТРИИ КАК ДРАЙВЕР ИННОВАЦИОННОГО РОСТА ЭКОНОМИКИ	1876
Бекимбетова Гулнора Маратовна	
MINTAQA IQTISODIYOTI RIVOJLANISHIDA INVESTITSION JARAYONLARNING TA'SIRI DINAMIKASINI IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	1882
Mahmudov Tursunpo'lat Davronovich	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI SHAROITIDA SEDANA (NIGELLA SATIVA L.) YETISHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	1889
Umurzakova Nargiza Maksetbay qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INFLYATSIYANI JILOVLASH VA BARQAROR NARX SHAKLLANTIRISH MEKANIZIMLARI	1894
Abdullayev Habibullo, Burhonova Gulnoza Kadam qizi	



ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA IJRO INTIZOMINI MUSTAHKAMLASHNING KONSTITUTSIYAVIY KAFOLATLARI.....	1899
E.U. Azizov, X.D. Sarabekov	
INNOVATSION RIVOJLANISH SHAROITIDA TURIZM SALOHİYATIDAN FOYDALANISH JARAYONLARINI TAKKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	1905
Sharipov Baxtiyor Mixlibayevich, Isayeva Nargiza Xamidovna	
BANK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1910
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
XORAZM VILOYATI IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY INVESTITSİYALARDAN SAMARALI FOYDALANISH TAHLILI.....	1914
Matniyazova Iqboloy Baxramovna	
BUZILGAN YERLARNI REKULTIVASIYA QILISH.....	1920
G'ayrat Aminovich Muxamedov	
QUM HUDUDLARIDAGI HUDUDIY-ISHLAB CHIQRISH MAJMUALARIDAGI TARMOQLARARO TASHQI TA'SIRLAR.....	1925
G'ayrat Aminovich Muxamedov	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA TURIZM FAOLIYATINI BOSHQARISH.....	1931
Ismailov Muhammadali Avdumumin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING BANDLIKKA TA'SIRI: EMPIRIK TAHLIL.....	1938
Sobirov Baxtiyor Karimjon o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ РАЗВИТИЯ ЗЕРНОВОГО ПРОИЗВОДСТВА В ПРОМЫШЛЕННОЙ СРЕДЕ.....	1944
Аъзамкулов Нурбек	
BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA BUDJET DAROMADLARINING AHAMIYATI.....	1948
Yaxshimuratova Xasiyat Xudaybergenovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARIDA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYA QASHQADARYO TAJRIBASI.....	1952
Sultanov Dilshod	
UY XO'JALIKLARIDA CHORVACHILIK MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHNI MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH OMILLARI.....	1955
Odilov Umid Abduxalimovich	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА И УСТОЙЧИВЫЕ ИНВЕСТИЦИИ: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	1963
Абдувалиева Зилола Абдуллаевна, Барно Нурмухамедова Исмаиловна	
KORXONANING RAQOBAT USTUNLIGINI TA'MINLASHDA BOZOR SEGMENTATSIYASI STRATEGIYALARINING O'RNI.....	1976
Tursunxo'jayev Axrorxo'ja Jamoliddin o'g'li	
SMART TEXNOLOGIYALARNING OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQRISHGA TA'SIRI.....	1983
Axmedova Nafisa Amiriddin qizi	
SOLIQ TIZIMIDA NEFT-GAZ SANOATI KORXONALARINI SOLIQQA TORTISHDAGI MUOMMOLAR.....	1989
Jabborov Mashrab Ismoil o'g'li	
UZUMCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA KLASSTER TIZIMINING AHAMIYATI.....	1993
Karimova Nilufar Sadridin qizi	
SOLIQ ORGANLARINING SOLIQ TO'LOVCHILAR BILAN HAMKORLIGI.....	1997
Yuldashev Yashnarjon Xolmirzaevich	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA ISHLAB CHIQRISH XARA JATLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI.....	2001
Normatova Gulmira Xayrullayevna	
ACTIVITIES OF FREE ECONOMIC ZONES IN UZBEKISTAN.....	2007
Mamadiyev Elyor Akmalovich, Kongratbay Avezimbetovich Sharipov	
МИНЕРАЛЬНО-СЫРЬЕВЫЕ РЕСУРСЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН ДЛЯ ПРОИЗВОДСТВА ЭЛЕКТРОДНЫХ ПОКРЫТИЙ ЭЛЕКТРОДОВ ДЛЯ ИЗНОСОСТОЙКОЙ НАПЛАВКИ.....	2012
Садыков Жажонгир Насырджанович	



TOVAR-MODDIY RESURLAR HARAKATINI SAMARALI FOYDALANISH METODOLOGIYASI VA UNI ISHLAB CHIQISH BOSQICHLARI.....	2016
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, Baxromov Bekzod Yusuf o'g'li	
ECONOMIC DIPLOMACY AND INVESTMENT RELATIONS BETWEEN THE REPUBLIC OF KOREA AND VIETNAM	2021
Abdusalomov Samandar Azizbek o'g'li, G'aniyev Zafarbek Ikrom o'g'li, Malikov Nu'monjon Kamalovich	
MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISH DINAMIKASINI INTEGRATSIYALASHGAN SUBYEKTLAR MODELI	2028
Qodirov Farrux Ergash o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOLIQ TEKSHIRUVLARI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	2034
To'rayev Shavkat Shuxratovich	
UY BIZNESI FAOLIYATINI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI	2038
Ziyodullayev Navruzbek Botir o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA INNOVATSION BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	2043
Nuriddinov Ziyovuddinxon Zuxriddin o'g'li	
FERMER XO'JALIKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING AMALIY JIHLTLARI (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA)	2055
Nazarova Gulrux Umarjonovna	
KICHIK KORXONALARNING INNOVATSION FAOLLIIGI VA RAQOBATBARDOSHLIGI: RIVOJLANAYOTGAN IQTISODIYOTLAR MISOLIDA.....	2059
Otabek Azamatov Quyosh o'g'li	
КЛАСТЕР КАК МЕХАНИЗМ НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ИНТЕГРАЦИИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ	2063
Раджабова Гавхархон Умаровна	
TIBBIY XIZMATLAR BOZORI SAMARADORLIGI VA AHOLI SALOMATLIGINI TA'MINLASH MASALALARI	2068
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	
YERLARDAN SAMARALI FOYDALANISHDA YER SOLIG'INING O'RNI VA AHAMIYATI	2073
Sh. J. Mamadjanov	
BO'LAJAK MARKETOLOGLARNING KASBIY KO'NIKMALARINI OSHIRISHNING XULQ-ATVOR VA PSIXOLOGIK JIHLTLARI	2076
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov	
SANOAT SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI.....	2082
Vaydullayev Ilyos Hamidulla o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING MOLIVAVIY KO'RSATKICHLARI ASOSIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI (NPL) EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH: PANEL MA'LUMOTLAR TAHLILI	2087
Ishniyazov Baxrom Normamatovich, Xurramov Eldor	
FARMASEVTIKA KORXONALARIDA SOTISH XARAJATLARI BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	2093
Xudaynazarova Dilnoza Gafurovna	
OLIV TA'LIM MUASSASALARI ILMIY-TADQIQOT VA INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	2098
Djabbarova Zilola Saburovna	
MINTAQADA OZIY-OVQAT MAHSULOTLARI TA'MINOT ZANJIRINI OPTIMAL TARTIBGA SOLISHNING O'ZIGA XOS JIHLTLARI.....	2104
Bekjanov Dilmurad Yo'ldashovich	
DUNYO MAMLAKATLARINING ASOSIY IQTISODIY O'SISH OMILLARI VA SO'NGGI YILLARDA O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLARINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI TAHLILI	2109
Rasulov Jamshid Shokir o'g'li	
APPLICATION OF MARKETING RESEARCH IN GREEN TOURISM REGIONS.....	2114
K.A. Musakhanov	



ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ФИНАНСОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОГО РЫНКА УЗБЕКИСТАНА.....	2119
Хайдарова Нигинахон Шухрат кизи	
JAHONDA BANK XIZMATLARI BOZORIDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONLARI VA RAQOBATNI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	2123
Ortiqov O. A.	
MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SOLIQ TIZIMINING O'RNI VA AHAMIYATI.....	2130
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TA'LIM XIZMATLARI UCHUN JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'I BO'YICHA IMTIYOZ QO'LLANILISHI MASALALARI.....	2134
Matrasulov Bahodir Erbutaevich, Chorshanbayev Umurzoq Qaynarovich	
SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING MOLIYAVIY RISK BOSHQARUVIDAGI XALQARO VA MILLIY AMALIYOTI	2138
Abdiyev Otabek Botiraliyevich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQARISH ZAHIRALARINI BOSHQARISHNING XORIJIY Tajribalari	2145
Nasimov Baxtiyor Vasiyevich	
YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	2153
Mahmadazizov Eldorjon Marifjon o'g'li	
KICHIK IQTISODIY ZONALARNING XORIJIY Tajribalari VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	2157
Tursunov Sanjar Baxtiyarovich	
ПРОМЫШЛЕННЫЙ ТУРИЗМ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПОТЕНЦИАЛ, ПРЕДПОЧТЕНИЯ И ПРОФОРИЕНТАЦИОННЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ	2160
Гольшева Елена Вячеславовна, Адылова Диёра Улугбековна	
IQTISODIY TARMOQLARNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITIYA JALB QILISHNING MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	2170
Muhammadjonov Bobirmirzo Botirjon o'g'li	
TA'LIM MENEJMENTIDA MOLIYAVIY XATAR TUSHUNCHASI.....	2174
Pulatova M.B., A.T.Saldarbekov	
KICHIK BIZNES SOHASINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLARNI BAHOLASH	2179
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
HUDUDLARNING TURIZM SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING YASHIL TURIZMDA ISHTIROKINI KENGAYTIRISH STRATEGIYALARI	2187
Hafizov Abdulla Olimjonovich	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA ELEKTRON CHAKANA SAVDONING KENGAYISHI VA UNING ISTE'MOL TOVARLAR BOZORI RIVOJLANISHIDAGI ROLI	2193
Abdirashidov Ashirali	
O'ZBEKISTONDA SIFATLI IQTISODIY O'SISHNING MUAMMO VA ISTIQBOLLARI.....	2199
Pulatova Moxigul	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORINING RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI VA INFRATUZILMANI SHAKLLANTIRISHNING MUAMMOLI MASALALARI	2205
Hudayberdiyev Furqat Imomnazar o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OILAVIY TADBIRKORLIK FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNI STATISTIK TAHLILI	2211
Sayfullayev Siddik Nosirovich, Valiev Xayrulla Ismatullaevich	
HUDUDIY MOLIYA BOSHQARUVIDA G'AZNACHILIK XIZMATINING NAZORAT VA TARTIBGA SOLISH MEKANIZMLARI.....	2217
Tangriyeva Farida Abduraimovna	
O'ZBEKISTON MOLIYA TIZIMIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI	2222
Karjavova Xurshida Abdumalikovna	



O'ZBEKISTONDA SOLIQ MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH ORQALI XUFYONA IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH.....	2227
Karimov Norboy G'anievich	
AVTOMOBIL YO'LLARI QURILISHI TADBIRKORLIGIDA DXSH MEXANIZMINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARINING QIYOSIY TAHLILI.....	2231
Baxora Boymurodovna Sadinova, Farxod Baxriddinovich Axrorov	
РОЛЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ РЕСУРСОВ В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОЙ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ: ИНТЕГРАЦИЯ VRIO-ЛОГИКИ И ESG-ПОДХОДА.....	2237
Холмухамедова Феруза	
FRANSUZ TILIDA SAYYOHLIK TERMINLARINING MULTIMODAL VEKTOR XUSUSIYATLARI.....	2242
Abduaxadova Zilola Djamoliddinova	
TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK MUHITIGA NAZARIY QARASHLAR EVOLUTSIYASI.....	2245
Uzakov Sh.Sh.	
AGLOMERATSIYALARDA AQLLI MONITORING TIZIMINI JORIY ETISHNING USLUBIY JIHATLARI	2250
Mardonov Shohruh Shuhrat o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TAX FREE TIZIMINI XORIJ TAJRIBASI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	2255
Safarov G'iyosiddin Abdullayevich	
DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	2260
Temirov Muradjon Najmiddinovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA DAVOLASH-SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI FAOLIYATINI O'RGANISHDA GEOGRAFIK AXBOROT TIZIMLARI (GAT)NI QO'LLASH MASALALARI	2266
Murtazayeva Gulrux Isabek qizi	
KORXONALARDA INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI: NAZARIYA, AMALIYOT VA GLOBAL BRENDLAR TAJRIBASI	2275
Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
ESTIMATING DEMAND AND SUPPLY FOR COTTON-TEXTILE CLUSTER PRODUCTS	2281
Nasimov Bakhtiyor Vasievich	
MOLIVAVIY HISOBOT AUDITINI REJALASHTIRISH JARAYONINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	2288
Xajimuratov Nizomjon Shukurullayevich	
BANKLAR MOLIVAVIY FAOLIYATIDA NATIJA SAMARADORLIGINI ANIQLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI	2292
Alimjanova Dilrabo Sobirjanovna	
XORAZM VILOYATIDA YOSHLAR BANDLIGINI OSHIRISH ORQALI INSON KAPITALIDAN SAMARALI FOYDALANISH MASALALARI	2297
Yusubboyeva Dinora Qudrat qizi	
O'ZBEKISTONDA BANKLARNI TRANSFORMATSIYA QILISH JARAYONINING JORIY HOLATI TAHLILI	2302
Umarova Malika Baxtiyarovna	
BARQAROR IQTISODIYOTNI TA'MINLASHDA SOLIQ SIYOSATINING SAMARADORLIGI	2311
Saitov Sirojiddin Abduvaliyevich	
ОСОБЕННОСТИ ИНВЕСТИЦИЙ В ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ	2315
Саримсакова Малохат Хикматуллаевна	
IJARANING ME'YORIY-HUQUQIY ASOSLARI	2318
Djumayeva Guzal Axtamovna	
AGROSANOAT INNOVATION MARKETING FAOLIYATI YURITISH AMALIYOTINING MILLIY XUSUSIYATLARI VA USTUVORLIKLARI TAHLILI.....	2324
Tuksanov Ilxomjon Ismatovich	
BALIQCILIK SOHASIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING NAZARIY ASOSLARI VA O'ZBEKISTON IQTISODIY MUHITIDA UNING SAMARADORLIGINI BAHOLASH	2332
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich	



TIJORAT BANKLARINING KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI KREDITLASH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	2338
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
RAQAMLI TURIZM TIZIMINI TASHKIL ETISH ASOSLARI VA RAQAMLASHTIRISHNING AHAMIYATI	2344
Najmiddinov Sulton Nurali o'g'li	
KORXONANI STRATEGIK BOSHQARISHDA KORXONAGA NISBATAN RAQOBAT BOSIMINI BAHOLASHNINING IMITATSION MODEL (OLMALIQ KON METALLURGIYA KOMBINATI AJ KORXONASI MISOLIDA)	2348
Nazarova Sitorabonu Sharofiddinovna	
DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	2357
Ziyayeva Mukhtasar Mansurjanovna	
SANOAT ISHLAB CHIQARISHNING IQLIM O'ZGARISHLARIGA TA'SIRI	2362
Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna	
FUNDAMENTALS OF FORMING ACCOUNTING POLICIES FOR LEASING COMPANIES BASED ON INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	2368
Baxadirov Alisher Komilovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING INVESTITSION FAOLIYATINI INNOVATSION ASOSDA RIVOJLANTIRISH.....	2368
Jahongir Gadayev, Zarif Axrorov	
DAVLATNING IJOBIY IMIJINI YARATISHDA TURIZM VA XALQ DIPLOMATIYASINING STRATEGIK O'RNI	2372
Kasimova Zilola G'ulomiddin qizi	
СПЕЦИФИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТОВАРНОЙ ПОЛИТИКИ НА ЗАРУБЕЖНЫХ РЫНКАХ	2386
Абдуллаев Азиз Курбанович	
XUSUSIY KAPITALNING OPTIMAL TARKIBINING AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIVAVIY BARQARORLIGIGA TA'SIRI.....	2391
Qurbonov Xayrilla	
BANK MAHSULOTLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	2399
Xujamuratov Abbos Mardonovich	
O'ZBEKISTONDA ISLOM BANKCHILIGINI JORIY ETISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK ASOSLARI	2404
Voxidov Oybek Roziqovich	
BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRILISHINING AMALDAGI HOLATI TAHLILI	2409
Muqimov Asrorjon Rasulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT VA IQTISODIY XAVFSIZLIK SHAROITIDA DDOS HUJUMLARIGA QARSHI SUN'IY INTELLEKT AGENTLARINI QO'LLASH.....	2413
Bekov Sanjar Nigmandjonovich	
IQTISODIYOT TARMOQLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	2418
Begimova Dilshoda Komiljonovna	
SUG'URTA KOMPANIYALARIDA ESG INTEGRATSIYASI VA YASHIL SUG'URTA MAHSULOTLARINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI	2424
Kadirov Raxim Karimovch	
ECONOMIC ASSESSMENT OF MEASURES TO REDUCE THE SHORTAGE OF FREIGHT WAGONS IN RAILWAY TRANSPORT	2429
Egamberdieva Khurshidakhon Alisherovna	
TIJORAT BANKLARDA OPERATSION RISKLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	2435
Nishanov Shoazam Baxramovich	
O'ZBEKISTONDA XOTIN-QIZLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASH BO'YICHA DAVLAT SIYOSATI	2440
Maksumova Umidaxon Sadikjonovna	



ПРЕДПОСЫЛКИ ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	2445
Каракулов Фарход Зайпудинович	
O'ZBEKISTON TURIZM SANOATI MUVAFFAQIYATINI BAHOLASHNING XUSUSIYATLARI	2451
Esonboyev Baxodir Bakir o'g'li	
ESG TAMOYILLARI ASOSIDA BIZNES SUBYEKTLARINING MOSLASHUVCHANLIGINI BOSHQARISH KONSEPSIYASI	2456
Joldasov Damir Rauajovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT OPERATSIYALARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	2461
Maxmudova Dilafruz Raxmonovna	
DAVLAT BUDJETINING SOLIQLI DAROMADLARI TAHLILI	2466
Shirinov Sabir Erkinovich	
"YASHIL" BANKLARDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISHNING XALQARO TAJRIBASI	2472
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
O'ZBEKISTONDA G'AZNACHILIK XIZMATINI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY MEKANIZMLARI	2478
Kasimova Gulyar Axmatovna, Mallaev Zokir Safarboevich	
CHAKANA SAVDODA INNOVATSION MARKETING SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI TIZIMINI EKONOMETRIK USULLAR YORDAMIDA TADQIQ ETISH	2484
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR JARAYONIDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHGA E'TIBORNI QARATISH	2492
Begamov Safar Xolmurzayevich	
СОВРЕМЕННЫЕ МЕХАНИЗМЫ УКРЕПЛЕНИЯ РЕСУРСНОЙ БАЗЫ БАНКОВ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ	2496
Хаитбоева Дильноза Абдувохид кизи	
MINTAQALAR IQTISODIYOTINING TARKIBIY-TUZILMAVIY O'ZGARISHLARINI TAHLIL QILISH VA ULARNI BAHOLASH	2507
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'ZBEKISTONDA MONETAR SIYOSAT VA SAVDO BALANSI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIKNI EMPIRIK TAHLILI	2512
Solijonova Muxlisaxon Azamatjon qizi	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARINING BANKLAR MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDAGI ROLI	2517
Muxtorov Ulug'bek Xayotjonovich	
NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	2524
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
TO'QIMACHILIK KORXONALARI B2B BOZORIDA MARKETING STRATEGIYALARINING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHDAGI ROLI	2530
Sapayeva Nilufar Kadambayevna	
OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALARDA MAHSULOT SIFATINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	2535
Usmonova Vasila Botirovna	
O'ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLAR VA XORIJIY MAMLAKATLARDA USHBU YO'NALISHDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR BOSQICHLARI	2541
Azimov Saidumar	
YASHIL MOLIVA VA BARQAROR INVESTITSIYALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI	2546
Omonov Otajon Juraqulovich	
ВЛИЯНИЕ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ НА ПРОЦЕССЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И ИННОВАЦИОННОЙ МОДЕРНИЗАЦИИ	2550
Юсупходжаева Гулчебра Бахадирходжаевна, Окилхонов Нодир Окилхонович	



ANALYSIS OF ENHANCING THE BUSINESS ENVIRONMENT AND DEVELOPING SMALL BUSINESSES IN UZBEKISTAN BASED ON FOREIGN AND NATIONAL EXPERIENCE	2555
Abduvoxidov Behzod	
KORXONALARNI QO'SHIB YUBORISH JARAYONIDA FAOLIYATI TUGATILAYOTGAN KORXONALAR MOLIVAVIY HISOBOTINI MHXS ASOSIDA SHAKLLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	2567
Abdurasulov Jamshidbek Axmad ug'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA BAHOLANGAN MAJBURIYATLAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	2575
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
TA'MINOT ZANJIRI ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHDA LOGISTIKA TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH STRATEGIYASI	2580
B.B. Djurayev	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING ASOSIY VA MOLIVAVIY FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	2586
Sonayev Sanjar Nurmamatovich	
SOLIQ NAZORATINI AMALGA OSHIRISHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI	2591
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA YANGI BIZNES-MODELLARNI SHAKLLANTIRISH	2595
Kurbanova Dildora Abduraxmanovna	
NEFT-GAZ SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY BARQARORLIK VA ENERGETIK TRANSFORMATSIYA SHAROITIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	2599
Salomova Sarvinoz Salimovna	
DON MAHSULOTLARI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHNI OPTIMALLASHTIRISH YO'NALISHLARI	2604
Kurbanova Dildora Abduraxmanovna	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY MAJBURIYATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH AMALIYOTI	2610
Uzoqova Feruza Baraka qizi	
TRANSFORMASIYALASH JARAYONIDA BANK DEPOZIT BAZASINING IQTISODIY AHAMIYATI	2615
Shayxiev Boburbek Ulug'bekovich	
ELEKTRON SAVDODA ISTE'MOLCHI ISHONCHI VA RAQAMLI TAJRIBANING RAQOBATBARDOSHLIKKA TA'SIRI.....	2621
Baymuradov Shoxrux Mahmudovich	
HUDUDDA TURISTIK DESTINATSIYALARNING BARQAROR RIVOJLANISHIDA OVERTOURISM TA'SIRINI KAMAYTIRISH USULLARI.....	2626
Isrofilov Firdavs Ibrohim o'g'li	



HUDUDDA TURISTIK DESTINATSIYALARNING BARQAROR RIVOJLANISHIDA OVERTOURISM TA'SIRINI KAMAYTIRISH USULLARI

Isrofilov Firdavs Ibrohim o'g'li

Mustaqil izlanuvchi

Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti

Annotatsiya. Haddan tashqari ko'p turistlar tashrifi (overtourism) turistik oqimning keskin o'sishi natijasida hududning ekologik, ijtimoiy va infratuzilmaviy sig'imiga ortiqcha yuklanish yuzaga kelishi, mahalliy aholi farovonligining pasayishi hamda turistlar taassurotlarining salbiylashuvi bilan bog'liq holat sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur maqolada hududdagi turistik destinatsiyalarning barqaror rivojlanishi sharoitida haddan tashqari turistlar yuklanishi ta'sirini kamaytirish usullari ilmiy asosda tizimlashtirildi va Samarqand viloyati misolida (madaniy va shahar turizmi) 2024-yilda rasmiy ma'lumotlar asosida tahlil qilindi. Tadqiqot metodologiyasi doirasida qiyosiy-tahliliy yondashuv, keys-tadqiqot, indikatorlar tizimi (oqim–sig'im–bosim–ta'sir) hamda boshqaruv instrumentlari portfelidan foydalanildi. Natijalar bo'limida O'zbekiston bo'yicha 2024-yilda turistik maqsadda kelgan chet el fuqarolari soni 8,2 mln nafarni, Samarqand viloyatida esa 2 mln 523 ming nafardan ortiq xorijiy va 4 mln 715 ming nafar mahalliy sayyoh tashrif buyurgani asosida hududiy bosim nuqtalari, kunlik va mavsumiy zichlik, shahar markazida funksional tiqilish hamda servis inflyatsiyasi kabi xatarlar aniqlab berildi. Xorijiy tajribada (Venetsiya, Amsterdam, Barselona) qo'llanilayotgan tarif, kvota, vaqt-slot, litsenziya va raqamli nazorat mexanizmlari bilan qiyosiy tahlil asosida Samarqand shahri uchun amaliy takliflar paketi ishlab chiqildi. Jumladan, "erta ogohlantirish indeksi", dinamik narxlash mexanizmi, piyodalar hududlari rejimi, avtoturistlar uchun "park&ride" tizimi, tarixiy markazda qisqa muddatli ijara litsenziyasi, turistik oqimni tumanlar bo'yicha diversifikatsiya qiluvchi klaster yo'nalishlari hamda jamoa manfaatlarini ta'minlovchi "foyda taqsimoti" modeli taklif etildi.

Kalit so'zlar: haddan tashqari ko'p turistlar tashrifi, barqaror turizm, turistik manzil, madaniy turizm, shahar turizmi, bardoshlilik sig'imi, oqimni boshqarish, raqamli monitoring.

Abstract. Overtourism refers to a phenomenon arising from the rapid growth of tourist flows that exceed the ecological, social, and infrastructural carrying capacity of a destination, leading to a decline in local residents' well-being and a deterioration of tourist experiences. This article systematically examines scientifically grounded methods for mitigating the negative effects of excessive tourist pressure under conditions of sustainable tourism development, using the Samarkand region (cultural and urban tourism) as a case study based on official 2024 data. The research methodology employs a comparative-analytical approach, case study analysis, an indicator framework (flow–capacity–pressure–impact), and a portfolio of governance instruments. The results reveal territorial pressure points, daily and seasonal congestion, functional overload in the city center, and service inflation risks, drawing on data indicating that Uzbekistan received 8.2 million foreign tourists in 2024, while the Samarkand region hosted over 2.523 million foreign and 4.715 million domestic visitors. Based on a comparative assessment of international practices (Venice, Amsterdam, Barcelona), a set of practical policy recommendations for Samarkand is proposed, including an early warning index, dynamic pricing mechanisms, pedestrian zone regulations, park-and-ride systems for car tourists, short-term rental licensing in the historic center, cluster-based tourist flow redistribution routes, and a benefit-sharing model aimed at safeguarding community interests.

Key words: overtourism, sustainable tourism, tourist destination, cultural tourism, urban tourism, carrying capacity, flow management, digital monitoring.

Аннотация. Чрезмерный туристский поток (overtourism) представляет собой явление, возникающее в результате резкого роста туристических потоков, приводящего к превышению экологической, социальной и инфраструктурной вместимости территории, снижению уровня благосостояния местного населения и ухудшению туристских впечатлений. В данной статье научно систематизированы методы снижения негативного воздействия чрезмерной туристской нагрузки в условиях устойчивого развития туристских дестинаций и проведён анализ на примере Самаркандской области (культурный и городской туризм) на основе официальных данных за 2024-й год. В методологии исследования использованы сравнительно-аналитический подход, кейс-исследование, система



индикаторов (поток–вместимость–давление–воздействие), а также портфель управленческих инструментов. В разделе результатов на основе данных о том, что в 2024-м году Узбекистан посетили 8,2 млн иностранных туристов, а Самаркандскую область — более 2 млн 523 тыс. иностранных и 4 млн 715 тыс. внутренних туристов, выявлены точки территориального давления, суточная и сезонная плотность, функциональная перегруженность городского центра и риски сервисной инфляции. На основе сравнительного анализа зарубежного опыта (Венеция, Амстердам, Барселона) разработан пакет практических рекомендаций для Самарканда, включающий индекс раннего предупреждения, механизм динамического ценообразования, режим пешеходных зон, систему «park&ride» для автотуристов, лицензирование краткосрочной аренды в историческом центре, кластерные маршруты распределения туристских потоков и модель распределения выгод в интересах местных сообществ.

Ключевые слова: чрезмерный туристский поток, устойчивый туризм, туристская дестинация, культурный туризм, городской туризм, туристская вместимость, управление потоками, цифровой мониторинг.

KIRISH

Turizm zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi sifatida hududlar rivojlanishida ko'p qirrali ijobiy ta'sirlarni shakllantiradi. U qo'shimcha qiymat yaratish, yangi ish o'rinlarini tashkil etish, kichik va o'rta biznesni rag'batlantirish, xizmatlar sektori ulushini oshirish hamda hududiy brendni mustahkamlash orqali iqtisodiy faollikni kuchaytiradi. Shu bilan birga, turizm madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish, tarixiy obidalarni restavratsiya qilish uchun moliyaviy resurslar shakllantirish, mahalliy an'analar va hunarmandchilikni jonlantirish orqali ijtimoiy-madaniy rivojlanishga ham xizmat qiladi.

Biroq so'nggi yillarda jahon amaliyotida to'plangan tajribalar shuni ko'rsatmoqdaki, turizmning tezkor va yetarli darajada boshqarilmagan o'sishi har doim ham barqaror rivojlanishni ta'minlay olmaydi. Aksincha, turistik oqimlarning haddan tashqari ko'payishi hamda ularning makon va vaqt bo'yicha nomutanosib taqsimlanishi hududlar uchun salbiy ekologik, ijtimoiy va infratuzilmaviy oqibatlarini yuzaga keltirishi mumkin.

Mazkur jarayon ilmiy adabiyotlarda "overtourism" tushunchasi bilan izohlanadi. Overtourism faqat turistlar sonining ko'pligi bilan emas, balki turistlar oqimining muayyan hududlarda va muayyan davrlarda haddan tashqari jamlanishi natijasida hududning ekologik, ijtimoiy va infratuzilmaviy sig'imidan ortiq bosim yuzaga kelishi bilan tavsiflanadi. Bunday sharoitda tabiiy-ekologik muvozanat buziladi, transport va kommunal infratuzilma ortiqcha yuklanadi, tarixiy obidalar va madaniy meros obyektlarining saqlanish darajasi pasayadi, mahalliy aholi turmush sifati yomonlashadi hamda turistlar uchun xizmatlar sifati va umumiy taassurotlar salbiylashadi. Natijada turizmning asosiy ustunlaridan biri bo'lgan jozibadorlik va mehmondo'stlik muhiti asta-sekin yemirila boshlaydi.

Ilmiy tadqiqotlarda overtourism muammosi, asosan, barqaror rivojlanish konsepsiyasi doirasida tahlil qilinadi. Barqarorlik yondashuvi turizmning iqtisodiy samaradorligi bilan bir qatorda uning ekologik va ijtimoiy oqibatlarini ham muvozanatda boshqarishni talab etadi. Adabiyotlarda overtourism hodisasi tizimli tarzda o'rganilib, uning yuzaga kelish sabablari va oqibatlari keng yoritilgan. Ushbu sabablarga arzon aviqatnovlarning kengayishi, qisqa muddatli ijara platformalarining ommalashuvi, ijtimoiy tarmoqlarda mashhur bo'lgan turistik nuqtalarning tez tarqalishi, kruiz turizmining rivojlanishi hamda shahar marketingining haddan tashqari markazlashuvi kiradi. Oqibat sifatida esa uy-joy bozoridagi nomutanosibliklar, kommunal xizmatlar xarajatlarining oshishi, tarixiy muhitning degradatsiyasi, mahalliy aholining noroziligi va turizmga nisbatan salbiy munosabatning kuchayishi qayd etiladi.

Shu nuqtayi nazardan, hozirgi kunda turizmni rivojlantirish strategiyalarida asosiy urg'u turistlar sonini ko'paytirishga emas, balki turistik oqimlarni oqilona va muvozanatli boshqarishga qaratilmoqda. Zamonaviy yondashuv turizmni "ko'p bo'lsa yaxshi" tamoyili asosida emas, balki "qancha va qayerda bo'lishi mumkin" degan savol asosida rejalashtirishni talab etadi. Turistik oqimlarni hududlar va mavsumlar bo'yicha muvozanatli taqsimlash, xizmatlar sifatini oshirish, mahalliy aholi manfaatlarini hisobga olish hamda madaniy merosni muhofaza qilish ustuvor vazifalar sifatida namoyon bo'lmoqda. Aynan turistik manzilni boshqarish samaradorligi overtourism ta'sirini pasaytirishda hal qiluvchi omil sifatida e'tirof etiladi.

Mazkur jarayon O'zbekiston sharoitida ham turizmni strategik boshqarish masalasining dolzarbligini oshirmoqda. So'nggi yillarda mamlakatda turizmni rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan tizimli islohotlar natijasida xalqaro va ichki turistik oqim barqaror sur'atlarda kengayib bormoqda. Xususan, 2024-yilda O'zbekistonga turistik maqsadda kelgan chet el fuqarolari soni 8,2 million nafarga yetgani qayd etildi. Ushbu ko'rsatkich mamlakatning global turizm bozoridagi raqobatbardoshligi mustahkamlanayotganini tasdiqlash bilan birga, tarixiy va madaniy meros obyektlari joylashgan hududlarda boshqaruv mexanizmlarini yanada takomillashtirish zaruratini yuzaga chiqarmoqda.

Ayniqsa, Samarqand viloyati misolida turistik rivojlanishning yangi bosqichi shakllanmoqda. Samarqand jahon miqyosida tan olingan madaniy-tarixiy markaz sifatida Registon maydoni, Bibixonim masjidi, Shohi Zinda



majmuasi va Siyob bozori kabi obyektlar orqali turistlar oqimini samarali jalb etish imkoniyatiga ega. 2024-yilda viloyatga 2 million 523 ming nafardan ortiq xorijiy va 4 million 715 ming nafar mahalliy sayyoh tashrif buyurgani hududning yuqori turistik salohiyatini yaqqol namoyon etadi. Shu bilan birga, ushbu ko'rsatkichlar madaniy meros yadrosiga tutash hududlarda oqimni optimal taqsimlash, infratuzilma yuklamasini muvozanatlash va xizmatlar sifatini barqaror darajada saqlash bo'yicha ilg'or boshqaruv yondashuvlarini joriy etish zarurligini ko'rsatadi. Bu holat "zichlik-xizmat sifati-aholi roziligi" o'rtasidagi uyg'unlikni ta'minlash uchun kompleks rejalashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Mazkur sharoitda haddan tashqari turistlashuv masalasini chuqur ilmiy tahlil qilish va uni oldindan boshqarishga qaratilgan amaliy yechimlarni ishlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotning asosiy maqsadi Samarqand viloyati misolida 2024-yil rasmiy statistik ma'lumotlariga tayangan holda turistik oqimning hududiy rivojlanishga ta'sirini baholash, ushbu ta'sirni optimallashtirishga qaratilgan samarali usullarni tizimlashtirish hamda turistik manzilni boshqarish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iboratdir.

Tadqiqotning ilmiy ahamiyati shundaki, unda "oqim-sig'im-bosim-ta'sir" zanjiriga asoslangan hududiy boshqaruv modeli taklif etiladi. Ushbu model turistik oqimni nafaqat miqdoriy ko'rsatkich sifatida, balki uning hududiy va mavsumiy taqsimlanishi, infratuzilma sig'imi hamda ijtimoiy va ekologik barqarorlik bilan o'zaro bog'liq holda baholash imkonini beradi. Shuningdek, Samarqand uchun erta ogohlantiruvchi indikatorlar tizimini shakllantirish va dinamik boshqaruv vositalari portfelini joriy etish istiqbollari asoslab beriladi.

Umuman olganda, mazkur tadqiqot turizmni miqdoriy kengaytirish bosqichidan sifat jihatdan boshqarishga yo'naltirilgan modelga bosqichma-bosqich o'tish zaruratini ilmiy jihatdan yoritadi. Samarqand misolida olingan xulosalar nafaqat mazkur hudud, balki O'zbekistonning boshqa tarixiy va madaniy turistik manzillari uchun ham moslashtirilishi mumkin bo'lib, barqaror turizm siyosatini ishlab chiqishda muhim nazariy va metodologik asos bo'lib xizmat qilishi kutiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Overtourism zamonaviy turizm tadqiqotlarida mustaqil ilmiy tushuncha sifatida shakllanib, asosan barqaror rivojlanish konsepsiyasi doirasida izohlanadi. Ilmiy adabiyotlarda ushbu hodisa barqarorlikning an'anaviy "uch ustuni" — iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik omillar bilan bir qatorda, sotsio-psixologik hamda sotsio-siyosiy sig'im tushunchalarini ham qamrab olgan holda talqin qilinadi. Shu yondashuvdan kelib chiqib, overtourism turistlar sonining mutlaq ko'pligi bilan emas, balki hududning jismoniy, ijtimoiy va institutsional sig'imidan ortiqcha bosim yuzaga kelishi bilan tavsiflanadi. Bunday holatda muammo turistlarning mavjudligida emas, balki ularning noto'g'ri boshqarilishi hamda makon va vaqt bo'yicha nomutanosib taqsimlanishida namoyon bo'ladi.

So'nggi yillarda overtourism masalasi bo'yicha olib borilgan tizimli adabiyotlar sharhlari ushbu hodisaning sabablari va oqibatlarini kompleks tizim sifatida ochib beradi. Tadqiqotlarda arzon aviaqatnovlarning kengayishi, qisqa muddatli ijara platformalarining ommalashuvi, kruiz turizmi oqimining ortishi hamda ijtimoiy tarmoqlarda tez tarqaladigan "Instagram nuqtalar" effekti overtourismning asosiy drayverlari sifatida ko'rsatiladi. Ushbu omillar natijasida turistlar oqimi muayyan markaziy hududlarda jamlanib, uy-joy bozori nomutanosibligi, kommunal xizmatlar narxlarining oshishi, madaniy meros obyektlarining jismoniy degradatsiyasi hamda mahalliy aholining turizmga nisbatan noroziligi kuchayishi kabi salbiy oqibatlar yuzaga keladi. Ilmiy manbalarda aynan turistik manzilni boshqarish tizimining zaifligi ushbu muammolarni kuchaytiruvchi asosiy omil sifatida baholanadi.

Mazkur kontekstda manzil boshqaruvi, xususan, turistik destinatsiyani boshqaruvchi tashkilotlar (DMO) va shahar boshqaruvi organlari o'rtasidagi hamkorlik overtourism ta'sirini pasaytirishda hal qiluvchi mexanizm sifatida talqin qilinadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, samarali institutsional muvofiqlashtirish mavjud bo'lmagan sharoitda, hatto yuqori iqtisodiy foyda keltirayotgan turizm ham ijtimoiy va ekologik barqarorlikni izdan chiqarishi mumkin. Shu sababli adabiyotlarda overtourismni kamaytirishga qaratilgan boshqaruv choralarini tizimlashtirishga alohida e'tibor qaratiladi.

Ilmiy manbalarda ushbu choralar bir necha asosiy guruhlariga ajratiladi. Birinchidan, me'yoriy-tartibga solish instrumentlari, jumladan, kvotalar, lisenziyalash mexanizmlari hamda muayyan faoliyat turlariga nisbatan cheklovlar qo'llaniladi. Ikkinchidan, moliyaviy instrumentlar orqali turistlar xatti-harakatiga ta'sir ko'rsatish, xususan, turist solig'i, kirish to'lovi va differensial narxlash mexanizmlaridan foydalanish amaliyoti keng tarqalgan. Uchinchidan, raqamli va axborot texnologiyalari asosida real vaqt rejimida monitoring, bronlash hamda vaqt-slot tizimlari joriy etilib, turistik oqimni aniq va moslashuvchan boshqarish imkoniyati yaratiladi. To'rtinchidan, marketing va hududiy dispersiya yondashuvi orqali turistlar oqimini markaziy hududlardan periferik yo'nalishlarga yo'naltirishga intilish kuzatiladi. Beshinchidan, infratuzilmaviy va mobillik choralari, jumladan, piyodalar hududlarini kengaytirish va "park&ride" tizimlarini joriy etish orqali shahar muhitiga tushayotgan bosimni kamaytirish maqsad qilinadi.

Turistik sig'imni aniqlash masalasida ham ilmiy yondashuvlarning evolyutsiyasi kuzatiladi. Klassik tadqiqotlarda asosan ekologik sig'imga urg'u berilgan bo'lsa, zamonaviy shahar turizmi sharoitida bunday



yondashuv yetarli emasligi ta'kidlanadi. Aholining hissiy holati, ijtimoiy qabul qilish darajasi va turizmga nisbatan munosabati ham sig'im tushunchasining ajralmas tarkibiy qismi sifatida qaralmoqda. Shu sababli onlayn sharhlar, ijtimoiy tarmoqlardagi baholar hamda hissiy indekslarga asoslangan yondashuvlar orqali "shahar sig'imi"ni o'lchash ilmiy jihatdan asoslangan metod sifatida taklif etilmoqda. Amaliy rejalashtirish nuqtayi nazaridan esa strategik qarorlar qabul qilishda har bir turistik manzilning o'ziga xos sharoitlariga moslik darajasini baholash muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston va uning hududlari bo'yicha olib borilgan mahalliy tadqiqotlarda turistik salohiyat, klasterlashuv, infratuzilma rivoji hamda hududiy brend masalalari keng yoritilgan. Xususan, Qoraqalpog'iston Respublikasi misolida turistik salohiyat tahlili va hududiy rivojlanish tendensiyalari chuqur o'rganilgan. Biroq ushbu tadqiqotlarda overtourismni maxsus indikatorlar orqali o'lchash, uni erta ogohlantirish modellari bilan bog'lash va turistik manzilni boshqarish tizimiga integratsiyalash masalalari yetarli darajada institutsionallashtirilmagan. Mazkur maqola aynan shu ilmiy bo'shliqni qisman to'ldirishga qaratilgan bo'lib, overtourism hodisasini hududiy barqaror rivojlanish kontekstida kompleks baholashga intiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda Samarqand viloyati madaniy va shahar turizmi doirasida haddan tashqari turistlashuv, ya'ni overtourism yuzaga kelish ehtimoli yuqori bo'lgan hudud sifatida tanlandi. Bunga viloyatda yirik tarixiy-madaniy meros obyektlarining yuqori kontsentratsiyasi, turistlar oqimining mavsumiy va hududiy jihatdan notekis taqsimlanishi hamda shahar markazida infratuzilma sig'imining cheklanganligi asos bo'ldi. Tadqiqot hududini tanlashda Samarqandning respublika va xalqaro miqyosdagi madaniy turizm markazi sifatidagi roli hamda so'nggi yillarda turistlar tashrifining tez sur'atlarda o'sishi muhim mezon sifatida e'tiborga olindi.

Tadqiqotning axborot bazasi rasmiy statistik va institutsional manbalarga tayanadi. O'zbekiston bo'yicha 2024-yil xalqaro turistik oqimi to'g'risidagi ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining rasmiy nashrlaridan olindi. Samarqand viloyati bo'yicha 2024-yil sayyohlar tashrifi, infratuzilma holati va joylashtirish vositalariga oid ko'rsatkichlar viloyatning rasmiy axborot materiallari hamda viloyat statistika boshqarmasining press-relizlari asosida shakllantirildi. Hududlar kesimida joylashtirish infratuzilmasini qiyosiy baholashda respublika viloyatlari va shahar statistika boshqarmalarining 2024-yilgi press-relizlaridan foydalanildi.

Xorijiy tajribani o'rganishda esa 2024-yilda Venesiyada joriy etilgan kirish to'lovi piloti, Amsterdamda yangi mehmonxona qurilishiga nisbatan cheklov siyosati hamda Barselona va Kataloniya hududida 2024-yil turizm faoliyati ko'rsatkichlari tahlil qilindi. Tadqiqotda overtourism hodisasini faqat turistlar soni orqali emas, balki sig'im va zichlik bilan bog'liq indikatorlar asosida baholash ustuvor yondashuv sifatida qabul qilindi. Shu maqsadda turizm zichligi indeksi hisoblandi. Ushbu ko'rsatkich quyidagi formula orqali aniqlanadi:

$$TZI = \frac{V}{P}$$

bu yerda V — yil davomida qayd etilgan tashriflar yoki kechalashlar hajmi, P esa aholi soni yoki tanlangan funksional hudud maydonini anglatadi. Turizm zichligi indeksi hududga tushayotgan turistik bosimni aholiga nisbatan baholash imkonini beradi.

Joylashtirish infratuzilmasiga tushayotgan yuklamani aniqlash maqsadida joylashtirish yuklamasi ko'rsatkichi qo'llanildi:

$$JYu = \frac{G}{B}$$

bu yerda G — joylashtirilgan shaxslar soni, B — mavjud joylar (koykalar) soni. Ushbu ko'rsatkichning ortishi mavsumiy tiqilish va servis bosimi kuchayish ehtimolini ifodalaydi.

Bundan tashqari, overtourism xavfini kompleks baholash uchun kompozit bosim indeksi taklif etildi. U quyidagi tavsiyaviy model asosida hisoblanadi:

$$KBI = w_1 z_1 + w_2 z_2 + w_3 z_3 + w_4 z_4$$

bu yerda z_i — normallashtirilgan indikatorlar (joylashtirish yuklamasi, markaziy hududlardagi tashrif zichligi, chiqindi hajmi, aholi shikoyatlari), w_i esa ularning vazn koeffitsiyentlaridir. Kompozit bosim indeksi manzil boshqaruvida erta ogohlantirish vositasi sifatida qo'llaniladi.



Tadqiqot jarayonida kontent-tahlil, qiyosiy tahlil va hisobiy tahlil usullaridan foydalanildi. Ushbu metodlar yordamida xorijiy tajriba bilan Samarqand viloyati sharoiti taqqoslandi, infratuzilma yuklamasi hisoblandi va overtourismni kamaytirishga qaratilgan ilmiy asoslangan xulosalar shakllantirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

2024-yil ma'lumotlari asosida O'zbekiston va Samarqand viloyatida turistik oqimlar hajmi, infratuzilma sig'imi hamda hududiy bosim darajasini tahlil qilish overtourism xavfining shakllanish mexanizmlarini aniqlash imkonini beradi. Natijalar makro (mamlakat), mezo (viloyat) va mikro (yadro hududlar) darajalarida ko'rib chiqildi.

Rasmiy statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2024-yilda O'zbekistonga turistik maqsadda kelgan chet el fuqarolari soni 8,2 million nafarni tashkil etdi [7]. Ushbu ko'rsatkich mamlakatning xalqaro turizm bozoridagi raqobatbardoshligi ortib borayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, mazkur o'sish ikki tomonlama xulosani yuzaga chiqaradi. Bir tomondan, turizm eksporti, xizmatlar sektori daromadlari va bandlik uchun ijobiy imkoniyatlar kengaymoqda.

Makro darajada barqarorlikni ta'minlash uchun asosiy masala turistlar oqimining umumiy hajmini oshirish emas, balki ushbu oqimni sifat jihatdan boshqarish, ya'ni hududlar va mavsumlar bo'yicha oqilona taqsimlashdan iborat. Turizm hajmining o'sishi bevosita merosga bosimni kuchaytirishi emas, aksincha, uni asrash va boshqarish imkoniyatlarini kengaytirishi lozim.

Samarqand viloyati bo'yicha 2024-yil rasmiy ma'lumotlar hududning madaniy turizm markazi sifatidagi mavqeini tasdiqlaydi. Xususan, yil davomida viloyatga 2 523 000 nafardan ortiq xorijiy va 4 715 000 nafar mahalliy sayyoh tashrif buyurgan [8]. Ushbu ko'rsatkichlar Samarqandni respublika miqyosida eng yuqori turistik yuklama tushayotgan hududlardan biri sifatida ajratib ko'rsatadi.

Biroq boshqaruv nuqtayi nazaridan muhim savol turistlar sonining umumiy hajmida emas, balki ularning qayerda va qachon jamlanayotganidir. Amaliy kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, eng yuqori zichlik asosan Registon maydoni, Siyob bozori atrofi, Bibixonim–Shohi Zinda yo'laklari, markaziy piyoda ko'chalar va transport tugunlarida shakllanadi. Aynan ushbu nuqtalarda infratuzilmaviy, ekologik va ijtimoiy bosim maksimal darajaga yetadi.

Infratuzilma sig'imi bo'yicha Samarqand viloyati statistika boshqarmasi ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yilda viloyatda 361 ta joylashtirish obyekti, 6 603 ta nomer va 13 827 ta joy mavjud bo'lib, ular orqali 428 451 nafar kishi joylashtirilgan [9]. Ushbu raqamlarni umumiy tashriflar soni (7,238 mln) bilan solishtirish muhim metodologik xulosani beradi: joylashtirilganlar ulushi umumiy tashriflarga nisbatan juda past. Bu holat shahar turizmi uchun xos bo'lgan ikki asosiy fenomenni ko'rsatadi. Birinchidan, Samarqandda kunlik tashriflar, ya'ni ekskursiya va tranzit sayyohlar ulushi juda yuqori. Ikkinchidan, norasmiy joylashuv shakllari — qarindosh-urug'nikida qolish yoki xususiy ijaralar — keng tarqalgan.

Natijada overtourismning asosiy bosimi aynan kunduzgi vaqtda shahar markazida jamlanadi. Bu transport tizimi, sanitariya va tozalik, xavfsizlik, tarixiy obidalar saqlanishi hamda mahalliy aholi harakatiga bir vaqtning o'zida kuchli yuklama tushishiga olib keladi.

1-jadvalda overtourismni kamaytirish bo'yicha xorijiy manzillarda qo'llanilgan asosiy instrumentlar va 2024-yilga oid aniq statistik ko'rsatkichlar keltirilgan. Jadvaldan ko'rinib turibdiki, Venetsiya, Amsterdam, Barselona va Bréa oroli misollarida turli boshqaruv modellari qo'llanilgan (1-jadval).

1-jadval. Overtourismni kamaytirish bo'yicha xorijiy manzillar instrumentlari va 2024-yil ko'rsatkichlari

Manzil (keys)	2024-yilda "bosim"ni ko'rsatuvchi aniq raqam	Asosiy instrumentlar portfeli	2024-yilda qayd etilgan (natija/signal)
Venesiya (Italiya)	2024 pilot: 2,4 mln yevro tushum; 2,7 mln yevro tizim xarajati; 450 000 kunlik tashrifchi to'lov qilgan; tarixiy markazda aholi 48 283, turistik o'rinlar 51 129 [23]	Kunlik tashrif uchun kirish to'lovi (QR-nazorat), pik kunlar ro'yxati; rezident va soliq to'lovchi toifalarga imtiyoz	Tushum/tashrifchi $\approx$ 5,33 yevro; moliyaviy samara pilotda cheklangan (xarajat ustun), ammo boshqaruv arxitekturasini shakllangan
Amsterdam (Niderlandiya)	2024-yilda turistik kechalashlar 22,9 mln (shahar siyosatidagi 20 mln chegaradan yuqori)	Yangi mehmonxona qurilishiga cheklov: faqat boshqa mehmonxona yopilsa, joy soni oshmasa, barqarorroq bo'lsa; "balans" siyosati va chegara maqsadi	Rejim: "o'sishni to'xtatish" emas, sigimdan oshmaslikka qaratilgan; 20 mln me'yor — siyosiy-ma'muriy "qizil chiziq" [24; 25]



Barselona (Ispaniya)	Destination Barcelona mehmonxonalari: 12,5 mln turist, 32,6 mln kechalash [21]; Kataloniya statistikasida "Barcelona" brendi mehmonxona kechalashlari 23,3 mln [22]	Iqtisodiy regulyatorlar (turist to'lovlari), markazda qisqa ijarani cheklash; 10 101 lisenziyalı turistik kvartiralarini bekor qilish rejasi (2028 gacha) [26]	O'rtacha mehmonxonada qolish ≈ 2,61 kecha (32,6/12,5) [21]; ijara siyosati — "uy-joy bozori" bosimini kamaytirishga qaratilgan [26]
Bréa oroli (Fransiya, Bretan)	2024 yozı: kunlik cheklov 4 700 tashrifchi (ayrim soatlarda), doimiy aholi 412 [28]	Qat'iy kvota, QR/ro'yxatdan o'tish, vaqtli cheklov, ekotizim muhofazasiga mos rejim	Ekologik nuqtada "sifat ustuvor" modeli; shaharlarga to'liq ko'chirish qiyin, ammo "kvota+nazorat" samaradorligi yuqori

Venetsiya tajribasi kunlik tashrif uchun kirish to'lovi orqali moliyaviy signal berishga asoslangan. 2024-yil pilot natijalariga ko'ra, 450 mingdan ortiq kunlik tashrifchi to'lov qilgan bo'lib, 2,4 mln yevro tushum olingan, biroq tizim xarajatlari 2,7 mln yevroni tashkil etgan [23]. Bu holat moliyaviy samaradan ko'ra, boshqaruv va nazorat arxitekturasini shakllantirish muhimroq ekanini ko'rsatadi.

Amsterdamba esa asosiy e'tibor me'yoriy cheklovlarga qaratilgan. 2024-yilda turistik kechalashlar 22,9 mlnni tashkil etib, belgilangan 20 mln chegaradan oshib ketgan [24; 25]. Bu esa faqat "chegara belgilash" yetarli emasligini, balki qat'iy nazorat va alternativ takliflar bilan birga olib borilishi zarurligini anglatadi.

Barselona tajribasida esa asosiy muammo turistlar oqimi emas, balki uy-joy bozoriga tushayotgan bosim sifatida talqin qilinadi. Qisqa muddatli ijarani cheklash orqali ijtimoiy sig'imni tiklashga qaratilgan siyosat olib borilmoqda [26]. Bréa orolida esa qat'iy kvota va vaqtli cheklovlar ekologik barqarorlik nuqtayi nazaridan tezkor va samarali natija bergan [28].

Mazkur qiyosiy tahlil Samarqand uchun muhim xulosani beradi: tarixiy markazga tushayotgan bosimni kamaytirishda yakka instrumentdan ko'ra "narx + vaqt-slot + hududiy dispersiya" kombinatsiyasi yuqori samara beradi.

2-jadvalda O'zbekiston hududlari bo'yicha 2024-yil joylashtirish infratuzilmasining asosiy ko'rsatkichlari keltirilgan bo'lib, u hududlarning turizm shakllanayotgan turli "faoliyat profili"ni aniqlash imkonini beradi. Toshkent shahrida 1 368 511 nafar joylashtirilganlar soni poytaxtning biznes, konferensiya va shahar turizmidagi yetakchi mavqei tasdiqlaydi [13]. Samarqand, Buxoro va Xorazm viloyatlarida joylashtirilganlar sonining yuqoriligi ushbu hududlarda madaniy meros obyektlariga tayangan turizm modelining barqaror shakllanayotganini ko'rsatadi. Shu bilan birga, joy/obyekt ko'rsatkichining o'rtacha darajada bo'lishi kichik va o'rta formatdagi mehmonxonalar hamda oilaviy mehmon uylari tarmog'ining moslashuvchan va bozorga yaqin infratuzilma sifatida rivojlanayotganini anglatadi.

Sirdaryo viloyatida "kishi/joy" indikatorining nisbatan yuqori bo'lishi qisqa muddatli joylashuv, tranzit turizm va xizmatlar aylanuvchanligining yuqoriligini ko'rsatadi. Ushbu holatni mavsumiylik, tashrif motivlari va o'rtacha qolish muddati bilan birgalikda tahlil qilish hududiy turizm strategiyasini yanada aniqlashtirish imkonini beradi.

Samarqand viloyati bo'yicha jadvaldan olinadigan asosiy xulosa shundan iboratki, joylashtirish infratuzilmasining izchil kengayishi turistik sig'imni oshirishga xizmat qilmoqda, biroq kunduzgi tashriflar oqimini samarali yo'naltirish uchun maxsus boshqaruv mexanizmlarini joriy etish zarurati kuchayib bormoqda. Bu holat turistik oqimlarni vaqt va makon bo'yicha qayta taqsimlashga qaratilgan innovatsion yondashuvlar uchun qulay imkoniyat yaratadi.

Samarqandda turizmning iqtisodiy samarasi asosan tarixiy "yadro" hududlarda shakllanayotgan bo'lsa-da, ushbu jarayonning shahar miqyosidagi ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri kompleks tarzda boshqarilishi lozim. Transport tizimini optimallashtirish, chiqindilarni boshqarish, suv va energiya resurslaridan samarali foydalanish, shuningdek, ko'cha savdosini tartibga solish bo'yicha integratsiyalashgan choralar turizmning shahar hayotiga uyg'un integratsiyasini ta'minlashga xizmat qiladi. 2024-yilda yangi mehmonxonalar va oilaviy mehmon uylari tashkil etilishi infratuzilmani diversifikatsiya qilish va xizmatlar spektrini kengaytirishga qaratilgan muhim qadam sifatida baholanadi [8]. Shu bilan birga, istiqbolda barqarorlikni ta'minlash uchun sig'imni oshirish bilan bir qatorda, zichlikni boshqarish, tashriflar vaqtini diversifikatsiya qilish va "ko'p odam — bir vaqt — bir nuqta" ssenariysini bosqichma-bosqich yumshatishga qaratilgan hududiy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish Samarqand uchun ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida namoyon bo'lmoqda (2-jadval).



2-jadval. O'zbekiston hududlarida mehmonxona va shunga o'xshash joylashtirish vositalari (2024)

Hudud	Obyektlar (ta)	Nomerlar (ta)	Joylar (ta)	Joylashtirilganlar (kishi)	Joy/obyekt	Kishi/joy
Toshkent shahri	714	18 062	35 883	1 368 511	50,3	38,1
Samarqand viloyati	361	6 603	13 827	428 451	38,3	31,0
Xorazm viloyati	278	4 381	8 660	303 396	31,2	35,0
Buxoro viloyati	250	3 980	8 423	267 200	33,7	31,7
Toshkent viloyati	151	3 621	7 586	166 654	50,2	22,0
Surxondaryo viloyati	125	1 834	4 104	69 381	32,8	16,9
Navoiy viloyati	114	2 671	5 980	119 030	52,5	19,9
Namangan viloyati	108	2 024	5 043	126 799	46,7	25,1
Farg'ona viloyati	105	2 265	5 329	80 210	50,8	15,1
Jizzax viloyati	93	1 382	2 988	85 163	32,1	28,5
Qashqadaryo viloyati	66	1 215	2 528	73 193	38,3	29,0
Sirdaryo viloyati	26	396	731	33 836	28,1	46,3

Xorijiy tajribalar tahlili shuni ko'rsatadiki, overtourism muammosini bartaraf etishda yakka instrumentlardan foydalanish ko'p hollarda yetarli samara bermaydi. Faqat moliyaviy signal (masalan, kirish to'lovi) yoki faqat me'yoriy cheklov (taqiq yoki kvota) joriy etilishi qisqa muddatli ta'sir ko'rsatishi mumkin, biroq turistik oqimlarning tuzilmasini tubdan o'zgartira olmaydi. Bunday choralar ko'proq "signal effekti"ni yuzaga keltiradi, ya'ni muammo mavjudligi haqida xabar beradi, ammo uni tizimli hal qilishga yetarli bo'lmaydi.

Venesiyada 2024-yilda joriy etilgan kunlik tashrif uchun kirish to'lovi piloti bunga yaqqol misoldir. Pilot doirasida 2,4 mln yevro miqdorida tushum olingan bo'lsa-da, tizimni joriy etish va boshqarish xarajatlari 2,7 mln yevroga yetgani qayd etilgan [23]. Ushbu holat moliyaviy natijaning o'zidan ko'ra, monitoring, nazorat va ma'lumotlarni boshqarishga qaratilgan institutsional arxitektura yaratish muhimroq ekanini ko'rsatadi. Ya'ni, to'lovning o'zi muammoni hal qilmaydi, u faqat boshqaruv mexanizmlarini ishga tushirish vositasi sifatida samarali bo'lishi mumkin.

Amsterdam tajribasida esa me'yoriy yondashuv ustuvor hisoblanadi. Shaharda siyosiy-ma'muriy "qizil chiziq" sifatida 20 mln mehmonxona kechalash chegarasi belgilangan va yangi mehmonxona qurilishiga faqat mavjud sig'im oshirilmagan, ekologik va ijtimoiy jihatdan barqarorroq bo'lgan holatlarda ruxsat berilmoqda [24]. Biroq 2024-yilda kechalashlar sonining 22,9 mln nafarga yetgani shuni anglatadiki, faqat chegara belgilashning o'zi yetarli emas. Nazorat, ijro mexanizmlari va muqobil takliflar — xususan, turistlar oqimini boshqa hududlarga yo'naltirish — bilan birga olib borilmaguncha bunday choralar kutilgan natijani bermaydi.

Barselona tajribasi esa overtourismning muhim, biroq ko'pincha e'tibordan chetda qoladigan jihatini ochib beradi. 2024-yilda shaharda mehmonxonalarda 12,5 mln turist va 32,6 mln kechalash qayd etilgan bo'lsa-da [21], asosiy siyosiy e'tibor turistlar oqimini cheklashga emas, balki uy-joy bozoriga tushayotgan bosimni kamaytirishga qaratilgan. Qisqa muddatli ijaraga nisbatan qat'iy cheklovlar joriy etilishi ijtimoiy sig'imni tiklash va aholi roziligini oshirishga qaratilgan strategik yondashuv sifatida namoyon bo'lmoqda [26].

Mazkur xorijiy tajribalar Samarqand uchun muhim umumiy xulosani beradi: "bir bosim — bir yechim" yondashuvi ishlamaydi. Overtourism ko'p omilli hodisa bo'lgani sababli uni faqat bitta instrument yordamida boshqarish mumkin emas. Samarqand sharoitida eng samarali yo'l portfel yondashuvni qo'llashdan iborat bo'lib, bunda narx mexanizmlari, vaqt-slot tizimi, shahar mobilligini boshqarish, hududiy dispersiya, me'yoriy tartibga solish va mahalliy jamoa manfaatlarini hisobga olish birgalikda ishlashi lozim [3; 5; 6].

Samarqandning madaniy meros yadrosi uning turistik jozibadorligi va iqtisodiy samaradorligining asosiy manbai hisoblanadi. Aynan tarixiy obidalar va madaniy muhit shaharning global turizm xaritasidagi o'rnini belgilaydi. Biroq ushbu yadroning jismoniy, ekologik va ijtimoiy ko'tarish qobiliyati cheklangan. Shu sababli kelajakda shahar turizm siyosatini faqat hajmga asoslangan rivojlanish modeli asosida davom ettirish barqarorlik nuqtayi nazaridan xatarli bo'lib qoladi. Samarqand uchun strategik ramka "sifat ustuvor, zichlik nazoratda" tamoyiliga tayanishi lozim. Bu, birinchi navbatda, turist tajribasi, xizmatlar sifati va madaniy merosni muhofaza qilishni asosiy ustuvorlik sifatida belgilashni anglatadi.

Ikkinchidan, turistik oqimni faqat tarixiy markazda jamlamasdan, uni viloyat tumanlari va yangi marshrutlarga oqilona taqsimlash zarur. Bu nafaqat markazga tushayotgan bosimni kamaytiradi, balki hududiy rivojlanish imkoniyatlarini ham kengaytiradi.



Uchinchi muhim yo'nalish mahalliy aholi roziligi va ishtirokchilligini ta'minlashdan iborat. Aholining manfaatlari va turmush sifati hisobga olinmagan turizm modeli uzoq muddatda barqaror bo'la olmaydi. Shu bois turizm daromadlarining ma'lum qismi jamoa ehtiyojlariga yo'naltirilishi va aholi qaror qabul qilish jarayoniga jalb etilishi muhim hisoblanadi. Nihoyat, raqamli boshqaruv vositalarini joriy etish — real vaqt rejimida monitoring, onlayn bronlash va QR-nazorat tizimlari — turistik oqimni aniq va moslashuvchan boshqarish imkonini beradi.

Umuman olganda, Samarqand uchun taklif etilayotgan strategik ramka turizmni "ko'paytirish" emas, balki uni uzoq muddatli, muvozanatli va barqaror boshqarishga yo'naltirilgan bo'lib, overtourism xavflarini kamaytirish bilan birga hududning madaniy va ijtimoiy salohiyatini saqlab qolishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari 2024-yil rasmiy statistik ma'lumotlari asosida O'zbekistonda turistik oqimlarning jadal o'sishi turizmni barqaror va tizimli boshqarish mexanizmlarini yanada takomillashtirish zaruratini kuchaytirayotganini ko'rsatdi. Xususan, 2024-yilda O'zbekistonga turistik maqsadda kelgan chet el fuqarolari sonining 8,2 million nafarga yetgani mamlakatning xalqaro turizm bozoridagi raqobatbardoshligi va jozibadorligi izchil oshib borayotganini tasdiqlaydi. Shu bilan birga, mazkur dinamik o'sish tarixiy shaharlar va madaniy meros obyektlari zich joylashgan hududlarda infratuzilma, ekologiya va ijtimoiy muhitni muvozanatli rivojlantirishga qaratilgan boshqaruv yondashuvlarini joriy etish uchun qulay sharoit yaratmoqda. Bu holat turizmni miqdoriy kengaytirish bosqichidan sifat, samaradorlik va hududiy muvozanatga asoslangan boshqaruv modeliga bosqichma-bosqich o'tkazish zaruratini asoslaydi.

Tadqiqot Samarqand viloyatini ushbu jarayonda strategik ahamiyatga ega ustuvor hudud sifatida belgilaydi. 2024-yilda viloyatga 2,523 million nafardan ortiq xorijiy va 4,715 million nafar mahalliy sayyoh tashrif buyurgani Samarqandning yetakchi madaniy turizm markazi sifatidagi mavqei yanada mustahkamladi. Shu bilan birga, Registon, Shohi Zinda, Bibixonim va Siyob bozori kabi madaniy "yadro" nuqtalarda tashriflar intensivligining ortishi ushbu hududlarda oqimni samarali boshqarish, vaqt va makon bo'yicha diversifikatsiya qilish hamda infratuzilma yuklamasini optimallashtirish bo'yicha ilg'or mexanizmlarni joriy etish uchun zarur asos yaratadi. Natijada transport tizimi, sanitariya va tozalik, xavfsizlik hamda madaniy merosni muhofaza qilish sohalarida kompleks boshqaruv choralari kuchaytirish orqali shahar muhitining qulayligi va mahalliy aholi roziligini barqaror darajada ta'minlash imkoniyati kengayadi.

Xorijiy tajribaning 2024-yil statistikasi bilan qiyosiy tahlili overtourismni kamaytirishda yakka instrumentlar emas, balki kompleks portfel yondashuvi nisbatan barqaror natija berishini ko'rsatdi. Venetsiya tajribasida kirish to'lovi boshqaruv signalini bersa-da, Amsterdam misolida faqat sig'im chegarasini belgilash yetarli emasligi, Barselonada esa qisqa muddatli ijara bozorini tartibga solish orqali ijtimoiy sig'imni tiklashga urg'u berilgani aniqlangan. Ushbu holatlar to'lov, kvota, litsenziya, sig'imni oshirmaslik va raqamli nazorat mexanizmlarini uyg'unlashtirish zarurligini tasdiqlaydi.

Hududlar kesimida joylashtirish infratuzilmasi ko'rsatkichlari O'zbekistonda turizmning tarkibiy farqlanishini ochib berdi. Toshkent shahrida biznes va shahar turizmi ustun bo'lsa, Samarqand, Buxoro va Xorazm viloyatlarida madaniy meros turizmi yetakchi hisoblanadi. Bu holat hududiy xususiyatlarga moslashtirilgan boshqaruv modellarini joriy etish muhimligini ko'rsatadi.

Olib borilgan tahlillar asosida Samarqand viloyati uchun ilmiy asoslangan amaliy takliflar ishlab chiqildi. Ular qattiq taqiqlarga emas, balki barqaror boshqaruvga qaratilgan. Jumladan, erta ogohlantirish va monitoring tizimini joriy etish, madaniy yadro obyektlarida vaqt-slot va differensial narxlash mexanizmlarini qo'llash, shahar mobilligini "park&ride" va piyoda ustuvor rejim orqali boshqarish taklif etiladi. Shuningdek, tarixiy markazda qisqa muddatli ijarani litsenziyalash va "jamoa foydasi" mexanizmi orqali mahalliy aholi manfaatlarini himoyalash muhim hisoblanadi. Turistik oqimni viloyat tumanlariga tarqatish va "yadro-periferiya" marketing yondashuvini kuchaytirish esa markazga tushayotgan bosimni yumshatishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari Samarqand misolida overtourismni boshqarish ilmiy asoslangan, moslashuvchan va kompleks yondashuvni talab etishini ko'rsatadi. Taklif etilgan choralar turizmning iqtisodiy samaradorligini saqlagan holda madaniy meros, shahar muhiti va mahalliy aholi manfaatlari o'rtasidagi muvozanatni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mihalic, T. (2020). Conceptualising overtourism: A sustainability approach. *Annals of Tourism Research*, 84, Article 103025. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738320301699>
2. Chaney, D. (2023). A systematic literature review and lexicometric analysis on overtourism. *Journal of Environmental Management*. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0301479723019114>
3. Mihalic, T. (2022). Can overtourism be managed? Destination management and residents' perceptions. *Tourism Review*, 77(1), 16–34. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/TR-03-2021-0114/full/html>



4. Tokarchuk, O., et al. (2022). Estimating tourism carrying capacity in urban context. *Tourism Management*, 91, Article 104505. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517722000358>
5. Buitrago-Esquinas, E. M., et al. (2023). A literature review on overtourism to guide the transition to sustainable tourism. <https://idus.us.es/bitstreams/e937a104-5a76-4cb9-ba30-6c972595261d/download>
6. Drápela, E. (2023). Creating strategies to mitigate the adverse effects of overtourism. *Sustainability*, 15(24), 16958. <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/24/16958>
7. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. (2024). 2024 yilda turistik maqsadlarda O'zbekistonga kelgan chet el fuqarolari soni (rasmiy axborot). <https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/57882-2024-yilda-turistik-maqsadlarda-o-zbekistonga-kelgan-chet-el-fuqarolari-soni>
8. Samarqand viloyati rasmiy axborot materiali. (2024). Samarqand-Ma'lumot (2024 yil ko'rsatkichlari). https://samarkand.uz/uploads/news_foto/2022/05/Samarqand-Malumat_compressed.pdf
9. Samarqand viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Samarqand viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://samstat.uz/uploads/Press-relizlar/2024/Ijtimoiy/Turizm%202024.pdf>
10. Qoraqalpog'iston Respublikasi statistika boshqarmasi. (2024). Qoraqalpog'iston Respublikasida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. https://www.qrstat.uz/images/Nashrlar/Press-relizlar/2024/Ijtimoiy_soha_va_barqaror_rivojlanish_statistikasi/turizm-2024.pdf
11. Andijon viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Andijon viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://andstat.uz/uploads/docs/2024.Turizm%20va%20dam%20olishni%20rivojlantirish.pdf>
12. Buxoro viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Buxoro viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://www.buxstat.uz/uploads/press-relizlar/2024/cost/turizm2024.pdf>
13. Toshkent shahar statistika boshqarmasi. (2024). Tourism 2024: Toshkent shahri. Press-reliz. <https://toshstat.uz/2024/turizm/tourism2024.pdf>
14. Sirdaryo viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Sirdaryo viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. https://sirstat.uz/uploads/press_reliz/2024%20yil/ishtemol/tur.pdf
15. Farg'ona viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Farg'ona viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://fergstat.uz/uploads/pressreliz/2024%20yil/turizm.pdf>
16. Xorazm viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Xorazm viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://www.xorazmstat.uz/uploads/press-reliz/2024/12/Turizm2024.pdf>
17. Qashqadaryo viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Qashqadaryo viloyatida turizm va dam olishni rivojlantirish. Press-reliz. <https://www.qashstat.uz/uploads/press24/Turizm-Yan-Dek-2025.pdf>
18. Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Turizm 2024. Press-reliz. https://surxonstat.uz/uploads/2025/Sentyabr/Turizm_24.pdf
19. Namangan viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Turizm 2024. Press-reliz. https://namstat.uz/images/Press-Reliz/2025/Turizm2024_avgust.pdf
20. Navoiy viloyati statistika boshqarmasi. (2024). Turizm. Press-reliz. <https://www.navstat.uz/images/Nashrlar/Press-relizlar/2024/Ijtimoiy%20soha/Turizm.pdf>
21. Observatori del Turisme a Barcelona. (2025). Barcelona tourism activity report 2024. <https://observatoriturisme.barcelona/en/noticia/impacte-economic-de-la-despesa-economica-de-lactivitat-turistica-va-creixer-un-105-interanual-el-2024-a-la-destinacio-barcelona/>
22. Idescat. (2024). Statistics on hotel activity: 2024 (provisional). <https://www.idescat.cat/novetats/?id=5113&lang=en>
23. AP News. (2024). Venice expands day-tripper tax in overtourism pilot. <https://apnews.com/article/ef31062e7a6b9e3c831d6a8b746eae1a>
24. Reuters. (2024, April 17). Amsterdam bans new hotels in fight against mass tourism. <https://www.reuters.com/world/europe/amsterdam-bans-new-hotels-fight-against-mass-tourism-2024-04-17/>
25. NLTimes. (2025). Amsterdam's tourism growth slowing due to measures taken by city. <https://nltimes.nl/2025/05/31/amsterdams-tourism-growth-slowing-due-measures-taken-city>
26. The Guardian. (2024, June 22). Barcelona to ban apartment rentals to tourists to cut housing costs. <https://www.theguardian.com/world/article/2024/jun/22/barcelona-to-ban-apartment-rentals-to-tourists-in-bid-to-cut-housing-costs>
27. CBS Statistics Netherlands. (2025). Over 50 million holiday guests in 2024. <https://www.cbs.nl/en-gb/news/2025/10/over-50-million-holiday-guests-in-2024>
28. Le Monde. (2024). Overtourism: The island of Bréhat limits visitors again in summer 2024. https://www.lemonde.fr/en/economy/article/2024/07/23/overtourism-the-island-of-brehat-is-limiting-its-number-of-visitors-again-this-summer_6694883_19.html
29. Murodova, R. (2024). Tourism potential of the Republic of Karakalpakstan. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil. <https://elibrary.ru/item.asp?id=79490145>
30. Islamova, Q. (2023). Qoraqalpog'iston Respublikasida turizmni rivojlantirish tendensiyalari. *Journal of Tourism and Recreation*. <https://www.researchgate.net/publication/377364075>
31. Kaypova, M. D. (2024). Qoraqalpog'istonda turizmning shakllanishi va rivojlanishi (1991–2022 yy.). PhD avtoreferat. Nukus. <https://www.scribd.com/document/842085236>
32. Kurbonbekova, M., Bayxonov, B., & Nurillayev, M. (2025). Qoraqalpog'iston Respublikasida turizm sohasining rivojlanishi: holat va istiqbollar. International conference materials. <https://www.researchgate.net/publication/384324238>



IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>